

גלגול נשמות

המורחב

חובר ונערך ע"י

יוסף שבתאי (שני)

מהדורה שניה
עם הוספות ותקונים

פעיה"ק ירושלים תובב"א

ה' תשע"ד

יוסף שבתאי (שני) ת.ד. 3200 בני ברק ישראל

כל הזכויות שמורות

ALL RIGHTS RESERVED

מותר להעתיק מאמרים בודדים
לצורך זיכוי הרבים, אבל לא לצורך מסחר.

נדפס בארץ ישראל

PRINTED IN ISRAEL LAND

מפתחות.

א	ענין הגלגול
יד	מעשה החתול
טז	הבחורה שהפכה לנכה
יח	גלגול נשמות בשיקאגו
כב	גלגול נשמות בברוקלין
כז	גלגול נשמות בטורונטו
ל	גלגול נשמות בניו יורק
לא	צדיק ה' בכל דרכיו
לג	גלגול נשמות בפריז
מ	מעשה הכלב
מב	יש דין ויש דיין
מב	הרב הדס ובן המקובל
מב	גלגול נשמות בעירק
מד	גלגול נשמות בזמן הבעל שם טוב
מד	האלמנה והתפוז
מה	הפריץ שבא כדיבוק
מח	גלגול נשמות במצרים
נא	האדם שגנב את מנורת המקדש
נה	הטבעת והמקוה
נו	שלא עשאנו כגויי הארצות.
נז	התשובה - המתווך שניצל ממאסר

א

האמונה בגלגול נשמות נתנה לעם ישראל ע"י אברהם אבינו ומשה רבינו שקבלום בנבואה¹, והיתה נפוצה ביניהם כדבר ברור ומוחלט. ועוד לפני כאלפיים שנה כתב פילון האלכסנדרוני הסבר לאמונת הגלגול, ליישב דעת היוונים שלעגו על היהודים שמאמינים בזאת². וגם יוסיפוס פלאוויוס כותב מפורש שהיהודים הפרושים שהיו רובו של העם מאמינים בגלגול נשמות³.

ב"משנה" אמונה זו אינה מופיעה במפורש, כיון שאין זה קשור ישירות לעניינים האמורים בה. ואולי גם כיון שלאחר החרבן טרדות הגלות הרחיקו חלק מהעם מלהבין את הדברים על בוריים, וידיעה זו יכלה להרחיק אנשים קצרי דעת מהאמונה בתחיית המתים, או לגרום להם להתאכזות תוך מחשבה שבין כה סופם לשוב לעוה"ז ואין להם מה להפסיד, או לבריחה מהמציאות ומלקיחת אחריות בענייני החיים, כשכל ענין יתפרש על ידם כתגמול על מעשיהם בגלגול הקודם, ונמצאו מאבדים עולמם עקב טעותם, וקוצר השגתם בדרכי הבחירה, השכר והעונש, והקשרם לגלגול הנשמות. אמנם, ברמז יש במשנה מאמר שאינו יכול להתפרש אלא ע"י האמונה בגלגול נשמות, והם דברי התנא "כל המבטל את התורה מעושר, סופו לבטלה מעוני"⁴. שנראים כרחוקים מן המציאות. והתנא שגר בישוב וראה בני אדם שמתים בעשרם למרות ביטול התורה שלהם, אמר בבטחה רבה שכל המבטלה מעושר, סופו לבטלה מעוני. ורמז שאדם זה אעפ"י שמת בעשרו, ישוב בגלגול, והפעם ירצה ללמוד ותשוקתו ללימודים תהיה עצומה, אך עניו ודלותו ימנעוהו מללמוד. וכמו שפוגשים אנו בני אדם כאלה בכל סביבותינו שממש סובלים על שאין עתותם בידיהם ללמוד בגלל עול הפרנסה המעיק עליהם.

ובתלמוד אמנם מפורש עניין הגלגול אך לא הובנו כוונת הדברים בגלל חוסר ההבנה מה הוא "גוף". וזה לשון התלמוד. "הקב"ה מביא נשמה וזורקה בגוף ודן אותם כאחד"⁵. והיות ו"יודעים" אנו שהגוף קבור זשום נשמה לא נזרקת בו כדי שיסבלו יחד, דברי התלמוד נשאר סתומים ולא הובנו, כי מפורש בתלמוד

1. ונתפרשה בהרחבה ע"י האר"י הקדוש מצפת בספרו "שער הגלגולים". 2. ראה בספר "טעם לשד" צילום לוורנו, ירושלים תש"ל, עמוד 200, וראה גם בספר "פילון". פרק ז' עמוד 253. 3. תולדות מלחמת היהודים ספר ב' פרק ח'. ובספר ז' פרק ו' מזכיר הוא את תופעת הדבוק כדבר ידוע ומפורסם. 4. אבות פרק ד'. 5. סנהדרין צ"א:

שכשם שחטאו גוף ונשמה ביחד, נדונים ומשלמים הם על רוע מעשיהם יחד, ולא העלו על דעתם שהכוונה לגלגול נשמות כי "לכאורה" זה לא יתכן כי אין זה אותו גוף. אמנם בימינו התגלה בצורה מדעית שאכן אותו גוף שמת הוא עצמו שחוזר בגלגול וכמו שיתבאר. ומסתבר שחז"ל התכוונו לדברים כפשוטם והקדימו את המדע לפחות באלפיים שנה בהבנת מהות הגוף.

וביאור הדבר הוא. כי לפי הקבלה לעפר יש "נפש הדוממת" המחזיקה אותו כגוש וכסלע וכאבן וכיוצא. וגם נפש זו היא בעלת דעה ורצון. כי כל מעשי בראשית לדעתם נבראו⁵. ואמר הכתוב "כי אבן מקיר תזעק"⁷. ומסתבר שכוונתם להרכב האלקטרונים הגורמים לחומר את צורתו המתאימה. וכשעליו מתווספים "נפש הצומח" ונפש החי", שלשתם יחד מהווים את הכח המגלם את "גוף" ו"נפש" הבהמה, ולכן מילת "גוף" מורכבת משלש אותיות שכנגד שלשת נפשות אלו⁸. והם גוף ל"נפש המשכלת" הנקראת בתורה "האדם", השוכנת עליהם, ועליה שוכנת ה"נפש האלהית" הנקראת בתורה "אדם".

"גוף" זה מורכב משלשה יסודות "אש, רוח מים" הבאים מזרע הזכר עם היסוד הרביעי "עפר" הבא מצד הנקבה. וב"האדם", אחר המות שלשת חלקי הזכר מלווים את הנפש לעולם הבא או לגלגול הנוסף, וחלק הנקבה נשאר על הגוף בקבר עד לתחיית המתים שדרכו יקום הגוף שנית, והוא נקרא בלשון הזוהר "הבלא דגרמי" (= הבל העצמות) כי הם מחזיקים את העצמות שלא יתפוררו ואת דמות השלד. וחלק זה הוא המשתתף בהעלאת ה"אוב" ובמעשה הסיאנסים ולכן אם בשעת הסיאנס יפתחו את קבר המת יראו את הגוף מטושטש והוא צער גדול לנפש המת⁹.

"גוף" זה הוא המפתח את הזרע והופכו לבשר שממנו נוצר הגוף הגשמי על כל מרכיביו הגורמים לצורתו ולמיקום כל אחד מהאברים במקומו. והוא לבוש ל"נפש המשכלת" שהינה רוחנית ואין באפשרותה להתקשר לגוף גשמי אלא דרך "גוף" ביניים זה. והיותו הוא חש ומרגיש, ושותף חשוב להתנהגות האדם, שייך גם בו "שכר ועונש". ואכן, עתה נתברר שבגלגול נשמות שב גוף זה של המת ויוצר את הגוף החדש, וכל כתמי הלידה הם מקומות שבהם נפגע הגוף בגלגולו הקודם¹⁰. ויש בני אדם שנולדים עם כתם לידה גדול בשפולי בטנם במקום בו עברו בגלגולם הקודם ניתוח "כריתת התוספתן" (אפנדציט).

6. מס' ראש השנה י"א. 7. חבקוק ב', יא. 8. בביאור עניין זה ראה בספרי "ברית יוסף" מאמר "יהדות ומיסטיקה". 9. ספר חסידים. 10. אחד הראשונים שעמד על זה הוא פרופסור

ומאמר התלמוד¹¹, "מיום שחרב בית המקדש אעפ"י שארבע מיתות בטלו, דין ארבע מיתות לא בטלו, ומי שנתחייב סקילה או נופל מהגג, או חיה דורסתו. ומי שנתחייב שריפה, או נופל בדליקה או נחש מכישו. ומי שנתחייב הריגה, או נמסר למלכות, או ליסטים באים עליו. ומי שנתחייב חנק, או טובע בנהר או מת מאסכרה". (ברונכיט) וכי חכם זה לא ראה מחללי שבתות ומחוייבי שאר עונשי מות לפי ההלכה, שמתו על משכבם בשלום, וכיצד אמר דבר שהמציאות כביכול מכחישתו, לולי כוונתו שישוב אותו חוטא בגלגול וישלם במות לא טבעי על חטאיו. וכמו שהמציאות מלאה בני אדם ישרים טובים וצדיקים שמתים במיתות משונות בדמי ימיהם. והרמב"ן¹² מבאר שבזה נרגע איוב כשהבין שסובל הוא בגלל חטאיו מגלגולו הקודם, ושכל מעשה רות ומחלון וכליון ובוועז בנוי על גלגול נשמות.

ועוד אמרו בתלמוד¹³ "אמר ה' למשה צדיק בן צדיק, צדיק וטוב לו. צדיק בן רשע, צדיק ורע לו. רשע בן צדיק, רשע וטוב לו. רשע בן רשע, רשע ורע לו". ולכאורה דבריהם נגד המציאות הנראית לעין אבל כוונתם שהגלגול הקודם נקרא אב לגלגול זה, ובן אדם ששב בגלגול לתקן מעשיו, סובל חיי צער למרות שעשה מעשיו ישרים. וצער זה הוא לכפרת עוונותיו שחטא בגלגולו הקודם, ונקרא אדם כזה "צדיק בן רשע", וכל שכן אם הרע מעשיו גם בגלגול זה ונקרא "רשע בן רשע", ואם אדם היה צדיק במעשיו אבל לא השלים את כל יעודו שעבורה בא, נשמה כזו בבואה בגלגול נולדת מחדש בתנאים וסביבה המאפשרים לה להגיע אל הדרגה בו היתה בעבר, ומשם עליה להתאמן ולעלות בכוחות עצמה והיות ולא בגלל ענשים חזרה היא לעולם, אז דינה כנשמה שבאה פעם ראשונה לעולם שנותנים לה חיים גשמיים טובים מבורכים בכריאות ובפרנסה, ואם ממשיכה היא בדרכה מגלגול קודם נקראת היא בלשון חז"ל "צדיק בן צדיק". ואם תקלקל מעשיה נקראת "רשע בן צדיק".

זוכר אני שבצעירותי היה בחור רווק שנכווה ברוב גופו משמן רותח, והרופאים נתיאשו מחייו, והלכה אמו להר' יצחק כדורי זצ"ל ובקשה לדעת מדוע קרה זאת לבנה ואיך להצילו, ואמר לה לשוב למחר. ולמחרת הודיעה שנאמר לו

איאן סטיבנסון מהחוג לפסיכיאטריה בפקולטה לרפואה באוניברסיטת וירג'יניה בספרו "20 גלגול נשמות מרומז". גם בגלגולי נשמות שפענחתי ראיתי בבירור את הפציעות כיצד נראו בגלגול השני ככתמי לידה במקומות הפגיעה וכפי שאספר להלן. 11. כתובות ל. 12. בפירושו על התורה פ' וישב ובפירושו על מגילת רות. 13. מס' ברכות ה'.

בחלום כי בחור זה בגלגול קודם שכב עם חמתו, שענשו לפי דין התורה בשריפה, ועתה שב לתקן זאת ע"י מותו מכוויותיו. ומיד רצה היא למורי ורבי הרב יהודה צדקה זצ"ל ראש ישיבת פורת יוסף, וספרה לו את דברי ר' יצחק כדורי. וכשמעו, הלך עמה למטת הבחור ואמר לו, דע לך כי נענשת על חטאיך בגלגול קודם עם חמתך, התוודה מיד על חטא זה וקבל על עצמך שאם תבריא תעשה תקון לנשמתך בתעניות ובתפילות, ועשה הבחור כן והתוודה בדמעות וקבל על עצמו תשובה שלמה מכל חטאתיו ובפרט מחטא זה, ולאחר יומיים הגלידו פצעיו והבריא.

אמונת הגלגול שכאמור מקורה מאברהם אבינו ע"ה, נמסרה על ידו לכל שומעי לקחו, ובכללם כל בניו, אך בעוד שליצחק בנו מסר הוא את כל סודות האלהות ורזי הנפש, לבניו מקטורה גילה רק את מסתרי הנפש ותהפוכותיה, ושלחם לארצות המזרח הרחוק¹⁴ שם הפיצו הם תורות אלו כולל גלגול הנשמות, ולכן אמונת ההודים בנושאי הנפש והגלגול, זהה בפרטים רבים לתורת הקבלה שבידינו. שאר עמי קדם אעפ"י שהאמינו בהשאת הנפש לאחר המות, לכלל הכרה בגלגול נשמות לא כולם הגיעו, ורק בעשרות השנים האחרונות הוכח הדבר והפך לנחלת רבים¹⁵.

14. בראשית כ"ה, ו. וברש"י שם. ומסתבר שהמעמד העליון הנקראים ברהמינים מקורם מזרע אברהם ושרש שמם הוא אברהמינים. 15. בין הראשונים היה אדגר קייסי מניו-יורק, (עשרות ספרים נכתבו עליו. כשלישים אלף מקרי ריפוי, נבואה, פתרון חלומות ראית הנסתר וראית העבר הרחוק ואלפי סיפורי גלגולים המזעזעים באמיתותם נעשו על ידו כשנכנס לטראנס ע"י הפנוזה עצמית. אלפי פרוטוקולים של מעשיו שמורים בארכיונים בוורג'יניה ביץ', ונחקרים ע"י פסיכולוגים רופאים ואנשי מדע.) ובתקופה האחרונה החלו להפנט אנשים ולהחזירם למצב של טרום לידתם וחייהם בגלגול קודם. הראשון שבהם היה מורי ברינשטיין מלונדון (ראה בספרו "בעקבות בריידי מרפי").

וראה בספרו של ק.ג. יונג (תלמידו של פרויד אבי תורת הפסיכונליזה) **Memories, Dreams, Reflections** ובכתבה של היומן האיטלקי הנפוץ "קוריירה דלה סרה" (משנת 1968), לגבי תינוק הפלא אנטוניו מורביטו שהיה אז בן שנתיים ושהתמצא להפליא בגיאוגרפיה של כל כדור הארץ ובמסקנתו שאין זה אלא "גלגול נשמות". ובספרו של פרופסור איאן סטיבנסון מהחוג לפסיכיאטריה בפקולטה לרפואה באוניברסיטת וירג'יניה "20 גלגול נשמות מרומז", ובהם מקרים מאלפים ומוכחים בצורה מדעית על גלגול נשמות באלסקה ועוד. (נדפס ב 1965), וברבעון הפארפסיכולוגי הגרמני **Der Wissenschaft nzgebeite** (גבול המדע).

הנני להעיר כי היות ואמונת גלגול לא מפורש בתנ"ך תלמוד ומדרשי חז"ל, ורק בספר הזוהר מפורש עניין זה. וספר זה על אף עתיקותו (נכתב על ידי תלמידי התנא ר' שמעון בן יוחאי), נתגלה רק לפני כשמונה מאות שנה, היו מחכמי ישראל שפקפקו על זהות הספר ותכנו, ואם כי במסורת בעל פה שמעו על גלגול הנשמות, הסתפקו בזה ואמרו כי יתכן שלאחר מות האדם, נפשו, רוחו ונשמתו נידונים רק בעולמות העליונים, אך כאשר עמד גדול מקובלי צפת, האר"י, לפני כארבע מאות שנה ואישר את הספר מחברו ותכנו, נסתמו פיות המפקפקים.

אגב אוסיף, כי מה שגילה פרויד כי תוצאות של מקרי חרדות הם מחמת תת הכרתו של אדם שנחרטה על ידי מקרים חורגים, כבר נאמרה בספר הגלגולים על ידי האר"י מצפת שהוסיף שאף מקרים חורגים מגלגול קודם משפיעים על גלגול זה. ולכן תלמידו ר' חיים ויטאל, כשהיה רואה סכינים היה רוטט כולו מחמת שבגלגולו הקודם הוא נרצח על ידי סכינים. הדרוזים, חיים את אמונת הגלגול וחשים אותה. רבים מהם יודעים פרטים על גלגולם הקודם ופוגשים את משפחתם הקודמת ומוסרים להם פרטים מדוייקים על עברם. (וראה עוד בזה במאמרה של גב' מ. קלאוזנר "הדרוזים וגלגול הנשמות").

דוגמאות נוספות: 1. לפני מספר שנים הובא לקליניקה של ד"ר קוסאנילה, ברומא, חשמלאי שנפגע ממכת חשמל ונחשב במשך שלש שעות למת מבחינה קלינית, לאחר טיפול בשיטת "ההלם הנגדי". התעורר לחיים ואמר באנחת רווחה: "כמה טוב שהתעוררתי. חלמתי חלום נורא". להלן סיפורו כפי שנרשם על ידי ד"ר קוסאנילה:

"אני זוכר שברגע בו נגעתי בחוט המתח-הגבוה חשתי, כאילו אפפוני להבות. באותה שניה עברו נגד עיני כל תמונת חיי. לפתע מצאתי את עצמי בביתי. אשתי הגישה ארוחת צהריים. והילדים ישבו סביב השולחן. דיברתי אליהם, אך הם לא שמעו אותי. והתעלמו לגמרי מנוכחותי. הדבר גרם לי רוגז רב. במשיכה אחת הטלתי את הצלחות על הרצפה. הסרתי תמונה שהיתה תלויה על הקיר וזרקתי גם אותה ארצה. יצאתי נרגז מהבית, ואינני יודע איך קרה, שלפתע מצאתי את עצמי כאן. הבחנתי בגופי המוטל על שולחן הניתוחים. מראה זה הפחיד אותי עד כדי כך, שהתעוררתי. אני בטוח, שכל זה היה חלום בלהות". ד"ר קוסאנילה שהינו גם פאראפסיכולוג, הבין שאין זה "חלום". ושכמשך שלש השעות, שבהן נחשב למת מבחינה קלינית היה מעבר לגבול החיים. וכדי לוודא זאת הוא נכנס למכוניתו ודהר לבית האישי. אשת החשמלאי, שלא ידעה עדיין על תאונה שקרתה לבעלה, אישרה כי שעתיים קודם לכן אמנם הועפו לפתע הצלחות מהשולחן, ותמונה גדולה נפלה מהקיר.

2. המקרה שמפורסם בשנות השלושים על הילדה שאנטה דווי מניו-דלהי. שנבדק בקפדנות על ידי חוקרים והגיע לפרסום עתונאי בינלאומי. היא היתה ילדה בריאה, ושובבה. כשמלאו לה חמש שנים, ללא כל סיבה החלה לדבר על עיר קטנה ונידחת בשם מוטרסה, השוכנת חמש

בין חכמי ישראל שפקפקו באמונה זו היה ר' יהודה אריה ממודינא שפרסם בנושא זה חיבור גדול בשם "ארי נהם", בו נהם כארי המשחר לטרף מאמיני הגלגול, אך בסוף ימיו הוא חזר להאמין בזה, כיון שפעם אחת כשטיפל בילד חולה בן ששה חדשים (הרב היה גם רופא מוסמך מאוניברסיטאות באיטליה), לפתע קם הילד ואמר פסוק "שמע ישראל" וכו' ונפטר, ואז נחרד הרב מנין תינוק זה ידע לומר כן ולא נח עד שהגיע למסקנה המחייבת את גלגול הנשמות¹⁶.

מאות מילין משם. תחילה לא שמו הוריה לב ל"קישקושים של שאנטה", אולם משהחלה לתאר את חייה במוטרה, את בעלה, ובנה בן ה-15 ואת קופסת התכשיטים שהחביאה לפני "מותה", פנו ההורים המודאגים לרופאים שהחליטו לבדוק את המקרה ביסודיות. מבלי לגלות לילדה דבר, נסעו עימה למוטרה, שבה לא היתה מעולם. בהתקרבם לעיר החלה שאנטה להצביע בהתרגשות על בנינים וסימני דרך שונים, והובילה אותם דרך מרכז העיר וסימטאות עקלקלות לחלקה הצפוני, שהיה מעין שיכון צמרת. בהתרגשות גוברת והולכת נקשה הילדה בדלת אחת החוילות. המשרת, שפתח את הדלת הופתע לשמוע את הילדונת הזרה קוראת לו בשמו ומבקשת לראות את הארון ואת בנו. הגבר בן הארבעים סרב בתחילה להאמין כי הילדונת בת ה-5 אותה לא ראה מעולם אינה אלא אשתו שנפטרה לפני חמש שנים. האיש ובנו לא יכלו לעמוד בפני שפע הפרטים שסיפרה שאנטה. אולם הדבר ששיכנע אותם, את הרופאים ואת אנשי הדת שנתלוו לשאנטה כי לפניהם מקרה שאין לו הסבר אחר מלבד זה של גלגול נשמות, היתה קופסת התכשיטים, מסתבר כי בעלה קנה לה בימי חייה תכשיטים רבים והיא החזיקה אותם בקופסה יקרה, אותה טמנה במקום מחבוא, שהיה ידוע רק לה. אולם מאחר ומתה באופן פתאומי וטרם הספיקה לגלות את מקום המחבוא, לא הצליחו בעלה ובנה לגלות את אבני החן היקרות. מה רבה היתה הפתעתם, בראותם את הילדונת הזרה, צועדת לה בצעדים בטוחים לעבר חדר המיטות, מזיזה את הכורסה, ובעזרת מספרים מזיזה מרצפת גדולה שמתחתיה נתגלתה לעיניהם קופסת אבני החן.

3, סגן באטיסטה ורעייתו התגוררו ברומא, עם בתם הקטנה "בלאנש", והעסיקו אומנת שוייצרית שתטפל בבתם. האומנת לימדה את הילדה צרפתית ושרה לה שירים צרפתיים. ואחד מהם היה אהוב על הילדה, בלאנש מתה בקטנותה ממחלת הדיפטריה, שלש שנים אחרי מותה, נכנסה גב' באטיסטה להריון. בחודש הרביעי להריונה היה לה ספק חלום ספק הזיה. לדבריה היתה ערה לגמרי, כאשר לפתע הופיעה לנגד עיניה בלאנש, והודיעה לה בקולה הילדותי, "אמא'לה, אני חוזרת". כשנולדה התינוקת, קראו לה בשמה של בתם הראשונה. בהיות בלאנש השנייה בת שש, קרה משהו בלתי רגיל, להלן עדותו של האב שהופיעה ב- "THE PROBLEM OF REBIRTH" "ישבתי עם אשתי בחדר כשלפתע הגיעו לאוזנינו מחדרה של בלאנש צלילי שיר הערש. נכנסנו לחדרה, ומצאנו אותה יושבת ומזמרת

ב

ישראל בקבלם את התורה בסיני הפכו להיות "עם סגולה"¹, המקבלים בתורשה את ה"נפש האלהית". אפשרות זו לא הופכת אותם לחכמים או עדינים אלא כשמאירה היא בהם. ודבר זה נעשה רק כשהם עוסקים בתורה ומקיימים מצוותיה, ובטרם זאת נמצאת היא בהם מבלי שתורגש או שתשפיע כלל. ולכן יש יהודים המתנהגים כגרועים שבאומות, כי אפילו "נפש המשכלת" שבהם טרם תוקנה, ואף כי ה"נפש האלהית". אבל כשמאירים דרגות אלו באדם מזככות הן אותו ומרוממות אותו, וזוכה להשגות רוחניות שנפשות רגילות אינן יכולות להגיע אליהן, ולעתיד לבא כשנשמות ישראל תזדככנה כולם, נאמר "ונבאו בניכם ובנותיכם"².

דרגות אלו לא מאירים באדם בפעם אחת אלא בחלקים לפי רמתו, וככל שמתעלה במעשיו זוכה ליותר חלקים עד שישגיג את כולם בשלמות.

הגויים בעלי נפש המשכלת המה, ויכולים להתקדם עקב נפשם הרוחנית עד לגבול ידוע ע"י שמירת שבע מצוות שנצטוו בני נח. והשומרם נקרא "חסיד אומות העולם" שאמרו חז"ל שיש לו חלק לעולם הבא³, ומקבל את חלקו בהתאם לרמת נפשו⁴, ואם זכתה אותה נפש להגיע לגבול השגתה, יכולה היא להסתפח בנחלת ה' ולהתגייר כדת וכדין, ואז בשעת הטבילה במקוה וקבלת עול המצוות באמת ובלבב שלם שורה עליה הנפש האלחית שניתנה לישראל, וכשתשמור אח"כ תרי"ג מצוות ותתעלה על ידיהם, יכולה היא להגיע אפילו למדרגת הנביאים, ואף עובדיה הנביא גר היה⁵.

בעליות ובהיגוי צרפתי מובהק, את אותו שיר ערש שהיה כה אהוב על בלאנש הראשונה. קפאנו מרוב תדהמה. אשתי לא זימרה מעולם את הנעימה הזאת ובשום מקום אחר ברומא לא יכלה הילדה לשמוע את השיר המוכר רק לכפריי המחוז הצרפתי בשוויץ. מי לימד אותך את השיר שאלתי את בלאנש. אף לא אחד אני הרי יודעת אותו, ענתה הילדה, והמשיכה לשיר אותו בהנאה. איני יודע לאיזה מסקנות יגיעו החוקרים. אני יכול רק להישבע כי הפרטים שמסרתי נכונים, ומתארים בדיוק את שקרה. המסקנה שאני מסיק היא, כי המתים חוזרים, כדי להיות בינינו. "עד כאן דברי האב. 16. החיד"א שם הגדולים י' יד. 1. שמות י"ט, ה. 2. יואל ב', כז. 3. רמב"ם הלכות תשובה פרק ג'. 4. הנהנית שם בעולם הגובל בדמיון ראה להלן במעשה החפץ חיים ו"דיבוק" הפריץ. 5. ראה רש"י על ספר עובדיה פרק א', פסוק א'.

נושא הגלגול שייך בכל נפשות בני האדם בין גוי ובין יהודי, כי כל נפש צריכה לתקן את פגמיה, טעויותיה ונזקיה. ואם לא תקנה זאת בעודה בגוף, צריכה היא לתקן זאת לאחר הפרדה מהגוף, ואחת מדרכי התקון היא נתינת הזדמנות נוספת לחוטא לתקן מעשיו ע"י השיבה לעולם הזה בגלגול נוסף.

נפש גוי, כשמתגלגלת שנית, לא תכנס בגוף יהודי, כי אין בכחה לקבל את "הנפש האלהית", ואין לה צורך בכך לתקונה, אבל יהודי שחטא בחטאים שגרמו לנפשו להסתאב מהקדושה והסגולה שנתנה לישראל, ישוב בגלגול גוי ויצטרך לנקות את נפשו המסואבת ולעוררה להתגייר ולשוב אל הקדושה משם חוצבה. ואם יזכה לזאת אז לאחר מותו ילך לאור באור החיים, ככל אדם מישראל. אבל אם לא זכה לשוב אל הקודש, אז יתגלגל כגוי כמה פעמים ויתייסר בייסורי נפש וגוף קשים לכפר על מעשיו, ולאחר מכן יחזור בגלגול יהודי לקיים המצוות בטרם תשוב נפשו אל מחיצתה בעולם שכולו טוב.

היות ולבוש הנפש בא על ידי הוריו הנוכחיים המחיים אותו בכח לבוש נפשם המתלבש בזרע ומשתתפים ביצירתו המחודשת, גורמים הם שימשך העובר אחר לבוש נפשם, ובזה נבדל האדם לכהן, לוי וכדו', ואעפ"י שהיה כהן בגלגול קודם היות והלבוש בא הפעם מכח הוריו הישראלים, הוא ישראל ומותר בגרושה ולהטמא למת. ואעפ"י שהיה ישראל בגלגול שעבר, כיון שנולד לאביו הכהן קיבל לבושו את אורות הכהונה ואסור הוא בגרושה ובטומאת מת.

יהודי שבא בגלגול גוי כיון שלבושו בא הפעם בשיתוף נפש אמו הגויה שאין לה אלא "נפש משכלת", לא תשוב לגופו אלא "נפש המשכלת" שהיתה בו, ודינו כגוי ואין לו חלק ונחלה בעם ישראל עד שיתגייר כדן וכדת, שאז בשעת טבילתו במקוה לשם גירות אמת תשרה עליו הנפש האלהית שהיתה בו.

המגולגל בהיותו בכטן אמו זוכר את גלגולו הקודם, והלם הלידה מחליש את זכרונו, אך לא משכיח אותו לגמרי. ובשנותיו הראשונות האדם מדבר דברים הקשורים לגלגולו הקודם הנשמעים באזני הסובבים אותו כשטויות של ילד דמיוני, ולאט לאט, התפתחותו הנוכחית והתרגלותו לקרוביו הסובבים אותו דוחקים את זכרון גלגולו הקודם אל מתחת לסף ההכרה ו"שוכח" הוא אותה. אך עדיין הרבה הרגלים של בני אדם נעשים שלא במודע מתוך קשר לגלגולם הקודם. וגם אותם הנולדים עם סטיות בענייני מינם וכדו', נובע הדבר מהרגלם בגלגול קודם בחטא זה שהפך לטבע בנפשם, ולכן נמשכים הם אחר אותו הרגל, שבאו עתה לתקנו ע"י המנעם מהחטא בכל מחיר.

הלם הלידה מכוון משמים כדי שההתפתחות הנוכחית תדחיק את זכרון הגלגול לתת מודע, והאדם בגלגולו הנוסף יעשה את מעשיו מתוך בחירה מושלמת, כי אם יזכור את גלגולו הקודם ויבין ששב כדי לתקן מעשיו, שוב בחירתו לא תהיה מושלמת, ואין טעם במעשים שלא נעשים בבחירה ורצון מלאים. ומשמים ממציאים לו מעשים ונסיונות שאם יעמוד נגד יצרו ולא יחטא יתכפרו לו חטאיו בבחינת מדה כנגד מדה, או על ידי ייסורים שיביאו עליו מדה כנגד מדה כנגד הנאות החטאים שעבר בגלגולו הקודם.

על ידי ידיעת עניין הגלגול מתורצים הרבה שאלות וסתירות בעניני האמונה, שכר ועונש, ייסורי צדיקים, ושלוות רשעים. שכן כמעט כולנו גלגולים של נשמות אנשים שהיו פעם בעולם זה ובאנו לתקן אשר חטאנו באותה תקופה הן לאלקים והן לאנשים אשר אף הם חזרו אתנו ב"גלגול" לעולם זה.

ודע שסבלו של איוב באבוד בניו וממונו, וסבלו בגופו, נכלל בגדר "כרת" שאמרה תורה, וקיבל עונש זה על חטא הנדה שחטא בגלגול קודם. כי כרת אין עניינו רק בעולם הבא לאחר המות, אלא ג"כ בעולם הזה, פעמים בעודנו בגופו, ופעמים בגלגול נוסף. ואם האדם היה יודע ש"כרת" פירושו שבחטאו עלול הוא לאבד את בניו או את בריאותו או את רכושו ואת המפעל שבנה בעשר אצבעותיו ואפילו את כולם ביחד, היה קופץ עד לשמים ולא חוטא בשום אופן. ובגלל שאדם לא יודע זאת חוטא הוא כשוטה גמור. אבל כן הוא האמת ואנשים זועקים התפללנו, נתנו צדקות, שמרנו מצוות, ומדוע אנו סובלים, ולא מבינים שסבלם הוא חלק קטן מעונש של כרת אחד שעברו. ואם מבין האדם שסובל הוא בגלל חטאיו ושב בתשובה, כגודל תשובתו כך יקלו מעליו הייסורים שנגזרו לו.

תרי"ג המצוות אעפ"י שכל אחד ישראל חייב בשמירת כולם, שונה היחס בין העוברים על המצוות מאחד לשני, כי נפש שטרם חטאה בחטא דומה באחד מגלגוליה הקודמים לא בהכרח שתיענש על חטאה מיד, אלא הרבה פעמים ממתנינים לה זמן ארוך שמא תשוב בתשובה. ופעמים ממתנינים לה כל חייה, ואם לא שבה תיענש עליהם בעולם הבא ביסורי נפש קשים ומרים או בגלגול נוסף. וכנגד זה בחטאים שכבר עברה עליהם בגלגול קודם, מלבד ענשי מעלה תיענש עליהם גם באופן מידי. ולכן רואים אנו שני בני אדם שחוטאים באותו חטא, ואחד נענש עליו בכל חומר הדין, ואילו חברו שום נזק לא מגיעהו. כי הראשון כבר חטא בחטא כזה בגלגולו הקודם, ואלו השני זה גלגולו הראשון שבו הוא חוטא בחטא זה ומאריכים אף אתו שמא ישוב.

ג

השכר בעולם הבא מתחלק בהתאם לרמות הנשמה השונות, ובעוד שהנפש הקרובה לגוף בהרגשה ומאווייה תמצא בגן עדן התחתון ותהנה מהנאות הקרובות לגוף המשלבות מראות נופים נאים, וריחות נעימים וכדו', עם תוכן רוחני גבוה, הרוח והנשמה ישכנו בגן עדן העליון כל אחד מהם במקום בפני עצמו בהתאם לדרגתו, ויהנו הנאות רוחניות הקשורות בתבונה הטהורה, והנאות אלה שבגני עדן העליון והתחתון אמיתיות הן ואינן פרי הדמיון, ובתחיית המתים שהוא התכלית, ישובו כולם ויתלבשו בגוף הקודם שישוב לקרום עור בשר וגידים, וכל הלמוד והעדון הרוחני שלמד כל חלק בגן עדן יהיה אצור ומרוכז במח האדם הקם בתחייה, שיוכל לעשות בידיעתו שמוש כחפצו. ואז כיון שהוא בגוף הכולל את שלשת הדרגות גם יחד יוכלו הם בהתרכזות המחשבה לצאת כולם יחד מן הגוף לזמן מה, ולשוב ולהתעדן בגני העדן כרצונם, ולחזור אל הגוף כחפצם. כי הגוף יהיה הבסיס ממנו יצאו ואליו ישובו כי רק בו יכולים להתאחד כל שלשת הדרגות גם יחד.

הנפש החוטאת לאחר הפרדה מהגוף נדונית בכמה דרכי ענישה שמטרתם לזככה ולטהרה, ולא מתוך נקם גרידא. וייסורים אלו ניתנים לנפש כדי לנקותה ולהכינה לקראת שיבה נוספת לעולם הזה בגלגול אדם, ולכשתבא בגוף אדם ותיטיב דרכיה תכנס למחיצתה בגן עדן אלקים.

גם צדיקים חוזרים לפעמים בגלגול, כדי להשלים איזו מצוה שלא הספיקו לעשותה, או להוסיף על מעשיהם הטובים, או להדריך את בני האדם בדרך הטוב והישר, או כדי לעזור ללבבות נדכאים וכדו'.¹

יש חטאים שלפני שתתגלגל הנפש בגוף האדם מחדש להיטיב מעשיה, צריכה היא לשוטט בחלל אויר העולם תקופה מסויימת ואין לה מנוחה ורגיעה בהיותה מוטרדת ונדה ממקום למקום ומלאכי חבלה רודפים ומכים אותה וגורמים לה לייסורי נפש נוראים. וזהו הנקרא בשם "כף הקלע". ועליו אמרה אביגיל לדוד המלך, "והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים את ה' אלהיך, ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף הקלע".² ואז שואפת נפש זו ולעיתים מצליחה להכנס בגוף אדם מה שנקרא בלשון העם "דיבוק",³ ופעמים שבאה

1. זהר ויקרא דף פ"ח. ושער הגלגולים הקדמה ח'. 2. שמואל א'. כ"ה, כט. 3. ראה בספר מנחת יהודה להר' יהודה פתיא זצ"ל בדבריו על "הרוחות המספרות". ודע שבכתי חולים

היא בגלגול בבעל חי, והנפש סובלת בהיותה כבולה בגוף שלא מתאים לצורתה הזקופה כאדם, ומעצם המצב המאוס בו הפכה לחיה, וכל סבל גופני שיש לחיה סובלת נפש האדם השוכנת בתוכה ככל אדם ובעל חי שנפשו מתייסרת מייסורי גופו. ומה גם שזוכרת היא את גלגולה הקודם והיותה אדם, וקצה במאכל החיות ובהרגליהן וטוב מותה מחייה⁴.

דרך ענישה נוספת הוא הנקרא בנביא "תפתה"⁵ ובלשון חז"ל "גיהנם". הכולל הרבה מדרגות של סבל וזכוך, וכל דרגה נקראת מדור. ויש הנדונים שם לזמן מרובה עד שישובו שנית לעוה"ז בגלגול נוסף, ויש גם מדורים לאותם שנדונים שם לזמן קצוב כדי לנקותם ממעט הטינוף של חטאיהם ולהכניסם אחר כך היישר למחיצתם הראויה להם בגן עדן.

עונשים אלו הם לנפש ול"גוף" זה הקרוב בהרגשיו אל הגוף הגשמי שהוא חלק ממנו, ומגיב בדיוק כבהיותו צמוד לגוף. ואין זה עונש גשמי העשוי מאש להבה האוכלת את הגוף. אלא מאש רוחנית השווה בדרגתה החמרית רוחנית אל דרגת הנפש, הסובלת ממנה בעוצמה יותר קשה ומכאיבה מאשר הרגש האש הגשמית לגוף. ואמנם גם אדם החי בגופו, סבלו אינו רק גשמי אלא בעיקר רוחני, כי הנפש השוכנת בגופו היא שמרגישה את הכאב והסבל, ובהסתלק חלק מהנפש מאיזה אבר, משתתק הוא ואינו מרגיש שום כאב כלל. אכן, הסבל הגדול ביותר בגוף, קל הוא לעומת סבל הנפש המעורטלת מהגוף, כי הגוף מחליש ועוצר את עצמת הסבל מהנפש לאחד מששים בלבד.

לחולי נפש, חלק מהם לא חולים נפשית, אלא נכפים ע"י "דיבוק" שנכנס בהם. ומשפחתם בראותם את התנהגותם המשונה חשבוים לחולים בנפשם ופנו לרופאים שלא מבינים מאומה בנושא זה, והופנו על ידם לבתי חולים שם מטשטשים אותם ע"י תרופות והופכים לשבר כלי, כך שתופעת "הדיבוק" קיימת בימינו אך קבורה היא בבתי חולים במקום לטפל בנושא בהתאם. 4. כתב בספר "שער הגלגולים" של גדול המקובלים "האר"י" מצפת, שהמאכיל נבילות לישראל מתגלגל בעלה האילן וענשו הוא שהרוח מכה בעלה ההוא ומחזירתו לכאן ולכאן ואין לו מנוחה, וכשנשלם זמן הקצוב לו נעקרת העלה ההיא מן האילן ונובלת ונופלת בארץ וזהו בדוגמת מיתה ממש אצלו. ומי ששפך דמים (רצח בכוונה תחילה, (שנ"י) מתגלגל במים. והבועל אשת איש מתגלגל ברחיים הטוחנים, או בחמור. וזכר השוכב עם זכר ולא שב בתשובה ומת, יבוא בגלגול שפן או ארנבת (שער הגלגולים, הקדמה כ"ב). ויהודי השוכב עם גויה ומת ללא תשובה, יבוא בגלגול כלב, (שער רוח הקודש, תיקון כ') 5. ראה ישעיה ל, לג. ומס' ברכות דף נ"ז. ובזוהר פ' פקודי.

ברור כי דברים אלה רק כאשר אדם מת ברשעו, אבל אם נחם על הרעה אשר עשה הרי שחטאו נמחל, ושב ורפא לו וע"ז אמר הנביא "כי לא אחפוץ במות הרשע כי אם בשובו מדרכו וחייה".

ד

סוגי הנשמות רבות הן ושונות כי מקורן הוא מעשרת הספירות שברא הקב"ה ביסוד הבריאה, כשורש לכל העולמות הרוחניים והגשמיים. ועשר ספירות אלה כלולות כל אחת מהן מעשר, ועשר מעשר וכן על זה הדרך, ומשתלבים ספירות אלו בתרכובות שונות הגורמות למספר רב של צורות, וכל צורה היא שורש לנשמה. ולמעשה אין שתי נשמות זהות, ולכן גם אינן זהות במטרת ביאתן לעולם הזה, כשלכל נשמה יש ענין המייחד אותה מחברותיה בין בהיותה בגוף ובין במרחב האין סוף.

הנשמות נבראו לפני בריאת העולם הזה, והעולם הזה נברא כדי שתכנסנה בגוף ותצטרכנה לעניינים גשמיים כמאכל, משתה, זוג, דיור, וכדו' ותהיינה במצב של בחירה בין הגוף והנפש המחיה המושכים להנאות אלו ואפילו שלא בהיתר, לבין כח הנפש המשכלת הרוצה בדברים אלו לצורך קיום הגוף והמין האנושי, ולבין הנפש האלהית הרוצה בדברים אלו תוך שלובם במצוות הבורא, וכשם שאדם הרדוף ושטוף בתאוות העוה"ז חוטא הוא, גם הפורש כלל מענייני העולם הזה ולא נושא אשה או שמתנזר ממאכלים בריאים ואינו שומר על בריאות גופו, חוטא הוא, ועל ידי בחירתן מקבלות הנשמות את מעמדן הרוחני.

ככל שאדם מאריך ימים בעוה"ז – עולם הבחירה, ועובד את בוראו, כך מתעלה הוא ומתרבה שכרו הצפון לו, הן בעוה"ב והן לאחר התחייה. וכמ"ש "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך"¹, ומצב עמידתו ודרגתו בעת מותו מונצח לו לנצח, ולא ניתן לשינוי², "ומה שטרח אדם בערב שבת, יאכל בשבת"³, ולכן לא רצו החכמים למות ולהפרד מהעולם הזה והתפללו להאריך בו את שהותם. ולכן כרכו דבריהם ואמרו "יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעוה"ז מכל חיי העולם הבא. ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה"⁴. והנשמות לאחר שזכו להגיע למחיצתן בעולם הבא ולחזות בנועם ה', תאבונם גדל ורוצות לזכות לדרגות שלא הספיקו להגיע אליהן בעודם בחיים,

1. תהילים ל"א, כ. 2. שער רוה"ק הקדמה ה'. 3. מס' ע"ז, ג'. 4. מסכת אבות פרק ד'

ובפרט בראותם לחבריהם שהשיגו יותר קנאתן מתגברת, "וכל אחד ואחד נכווה מחופתו של חברו"⁵, "וקנאת סופרים תרבה חכמה"⁶. ויש מהן שמוכנות לשוב בגלגול נוסף כדי להמצא בעולם הבחירה ולהתקדם ולעלות במדרגתן, ולוקחות סיכון בין הפסד כל השגתן, לבין הסיכוי להתעלות יותר.

ה.

כל נשמה בנויה מתרכובת של כמה ספירות כאמור, אך אינה בנויה מקשה אחת, אלא נחלקת למספר רב של חוליות בנות ג' חלקי ספירות לחוליה, ויש יכולת לכל חוליה לפעול בפני עצמה כנשמה רגילה, ולהפעיל את הגוף על כל אבריו וגידיו ללא היכר חצוני בינו לבין גוף המופעל ע"י נשמה מושלמת. וההבדל הוא משמעותי באיכות הרוחנית ובכח ההישגים להכרת סודות האלהות והבריאה, ודרכי ההנהגה וההשגחה בעולמות כולם. וככל שתגדל כמות החוליות תגדל עמה כח הראיה הרוחנית.

כשאדם בא לעולם בפעם הראשונה, נולד הוא עם אפשרות לקבל נשמה מושלמת על כל חוליותיה כחטיבה אחת החיה בגופו וחשה את כל מאורעות החיים והמעשים. ואם מעשיה היו ראויים, בהפרדה מהגוף זוכה היא למעלות הרמות ביותר הנמצאים בגן עדן אלקים. שעליהם נאמר "עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו"⁷, אך אם מעשיה היו בחלקם טובים ובחלקם פגומים, אם ניתן לתקן את הפגם בענשי מעלה ולזככה ולהאירה, כסיימה את תהליך התקון נכנסת היא לגן העדן למחיצתה הראויה לה. אבל אם פגמיה הצריכו גלגול נוסף, אז הנשמה מתפצלת, והחלקים שהאירו ע"י מעשיה הטובים נפרדים בפני עצמם והופכים לנשמה קטנה במספר חוליותיה שיכנסו באיזה שלב לגן העדן למקום המתאים לרמת ואיכות הנשמה בהתאם לגודלה הנוכחי, ובתחייית המתים יקום אותו גוף עם אותה חלק נשמה שזכה והאירה בו. ושאר חלקי הנשמה שלא זכו להאיר, וכל שכן החלקים שנפגמו ע"י המעשים השליליים, מצטרפים הם לחלקים שלא זכו להתקן של נפש אחת או שתיים אחרות מאותה שרש, ושבים יחד לעולם הזה בגלגול נוסף⁸ כיישות של נפש אחת גדולה, ובהפרדם מהגוף שנית, ייעשה בהם כמשפט הראשון, והחלקים המתוקנים יהוו נפש בפני עצמה, ושאר החוליות ישובו. ובדרך כלל אין

5. בבא בתרא ע"ה. 6. שם כ"א. 7. ישעיה ס"ד, ג. 8. שער הגלגולים הקדמה יא,

החלקים שהוארו ע"י המעשים הטובים שבים בגלגול פרט לאדם שלווה או הלווה בריבית⁹, או שכפר בתחיית המתים, והכופר בתורה משמים, והלועג לחכמי ישראל, והעוסק בספרים של מינות וכפירה¹⁰ שהחוטא באחד מאלה ולא שב בתשובה לפני מותו, שאז הגוף לא יקום בזמן התחייה, אלא יפסד ויאבד. וכל חלקי נשמתו כולל הטובים, שבים לעולם בגלגול חוזר.

ומכאן יובן שככל שאדם יצליח לתקן יותר ויזכה ביותר חלקים, תגדל הכרתו וראייתו באור החיים הנצחיים והעדון הרוחני, ולאחר התחייה תהיה הכרתו ונבואתו גבוהה יותר. הוא שהכתוב אומר על אותו זמן "וידעו אותי למקטנם ועד גדולם, כמים לים מכסים"¹¹. דהיינו שלאחר התחייה כל הנשמות תדענה את הידיעות הרוחניות, ובמבט שטחי כולן תהיינה דומות כשם שהים כלפי חוץ נראה שטוח בגובה אחיד, אבל כשם שבים יש עומקים שונים, ככה יהיו שונים ביניהם רמות ההכרה וההבנה, הגדלות וההתרוממות כפי גודל איכות הנשמה.

ו.

כדי להמחיש את האמור לעיל, הנני מוסיף כאן כמה מעשים שברובם אני הכותב עד להם.

*

בצעירותי התגוררתי בבית סבי הצדיק ח' מנחם מנשה זצ"ל מחבר הספר "אהבת חיים" על התורה,, בהיותי בגיל שבע עשרה למרות לימודי בישיבה, כשסבא יצא בשבת לדרוש בכמה בתי כנסיות, שחקתי לפעמים בכדור עם בחור שגר בסביבה. פעם אחת בחזרתו של סבא לבית מצא אותי משחק. סבא שאל אותי מה זה, אהבתי את הסבא והתביישתי ממנו. הוא היה בשבילי אדם זהב, בעל לב רחום, הורדתי את הכדור, וחזרתי אתו הביתה.

כאותו שבוע ביום חמישי הוא ניגש אלי ואמר, תעשה לי טובה, קח את המכתב הזה תן אותו לח' פטילון ביפו, חשוב לי מאוד לקבל ממנו תשובה. ח' פטילון היה צייר שגר ברח' אליעזר ליד רח' שבזי ביפו שסבי ואבי ודודי, היו בידידות נפש אתו והכירו את ערכו. ובקרב כמה משפחות של יוצאי טורקיה מוקיריו של סבי בתל אביב התייחסו אליו כצדיק נסתר ופנו אליו לקבל ברכות ועצות. הוא היה נראה כאדם פשוט ביותר ולא התפעלתי ממנו. אבל

9. תוספות בבא-מציעא ע': ד"ה תשיך, כנה"ג בשם הרוקח, והכלבו, ושולחן ערוך להרב בעל התניא. 10. משנה סנהדרין צ'. ובגמ' שם. 11. ישעיהו י"א, ט.

הסבא בקש ללכת, לקחתי את המכתב והלכתי. במכתב כתב הסבא בטורקית כדי שלא אבין, כנראה משהו מעין "הנכד שלי מתקלקל, תטפל בו". הנסיעה ארכה מירושלים ליפו כשעתיים, הגעתי אליו בסביבות השעה שתיים וחצי בצהריים, מצאתיו יושב על ספה, עם כובע קסקט. אמרתי לו הסבא שלח לך מכתב, והוא מחכה לתשובה. לאחר שהוא קרא את המכתב אמר לי בא שבי לדי, משישבתני הוא התחיל לספר לי סיפורים על גלגולי נשמות, אני זוכר שהוא סיפר לי שבחוף לארץ היה לו שכן שהיה מתגלח עם סכין, ותמיד הוא הוכיח אותו שאסור להתגלח בתער, והשכן היה לועג לו. הוא אמר לי, יום אחד אני עובר ברח' אלנבי בתל אביב, ואני רואה חמור שעוזב את בעליו, ורץ לקראתי. (מדובר על תקופה שלפני כחמישים שנה, כשעוד ביפו ואלנבי הסתובבו בעלי חיים ועגלות באופן קבוע.) החמור בא מולי ואמר לי, "שמע, אני השכן שלך מטורקיה, תתקן אותי". ולעיני כולם נתתי לו סטירה ואמרתי לו כשהוכחתי אותך, לעגת, "לא אתן לך תקון, סבול לתקונך".

סיפורים כאלו סיפר לי על כל מיני גלגולים, ועל חיילי צה"ל שנהרגו והמשפחה לא ידעה, והצבא לא הודיע, והם באו להגיד לו שיודיע את זה למשפחה, דברים שבכלל הוציאו אותי מהמציאות אל עולם דמיון שונה לגמרי, לא האמנתי לו. הדברים חלפו ליד האוזן מבלי להתייחס אליהם ברצינות, הוא הבחין בכך. לפתע נכנסה חתול, לא התפלאתי. כי כשנכנסתי אליו עברתי דרך חצר גדולה שהיו בה ברווזים, תרנגולים וחתולים לבית חד קומתי, וכשנכנסים חתולים מהחצר לבית זה דבר טבעי ביותר, ואם אתה רגיל אתם ומדבר אתם, הם מבינים אותך, כך שלא התייחסתי. החתול התחילה ליילל, הוא אמר לה תלכי, תבואי בעוד חצי שעה. היא יצאה. הוא שאל אותי מה השעה, ועניתי לו שלש בדיוק. הוא המשיך לספר לי על נשמות, נפטרים, וגלגולים. לפתע החתול חזרה, הוא שאל אותי שוב, מה השעה, אמרתי לו שלש וחצי בדיוק. הוא אמר לי אתה רואה, היא חזרה אחרי חצי שעה. תן לי כמה דקות אתה. אמרתי לו קח את הזמן. היא עמדה מולו כשהיא נסמכת על כפות רגליה הקדמיות, ראשה מכוון כלפי ראשו, ומיללת. שמעתי את היללות שלה, ושמתי לב שאת ראשה היא נענעה כאדם שמדבר, נדהמתי. כשסיימה, היא המשיכה לעמוד מחכה לתשובה. הוא שקע במחשבתו, עיניו היו עצומות, הרגשתי שהוא לא נמצא במקום, אחרי כמה דקות שנראו לי נצח, הוא פקח את עיניו ואמר לה לכי, הכל מתוקן, והיא יצאה. שאלתי אותו, האם אתה מדבר עם חתולים, הוא אמר לי לא, זאת בחורה בת שבע עשרה שתפרה ביום שבת שהתגלגלה בחתול ובאה לבקש תקון. שאלתי לו, ומה קרה, הוא השיב לי

החתול כבר מתה. הנשמה כבר למעלה, אני רואה אותה למעלה מוסרת דין וחשבון על דברים אחרים. לא שמענו חריקת בלמים או רעש כלשהוא, יצאתי מיד החוצה, ראיתי אותה בפינת רח' שבזי, במרחק כמאתיים מטר מהבית שלו, מעוכה, משאית דרסה אותה. הכרתי אותה לפי הפס הלבן שהיה לה על הגב. חזרתי כולי המום. הוא ראה את הפנים שלי וחייך. אמר לי לך תגיד לסבא שלך שהכל בסדר. חזרתי לירושלים, היה לי מספיק זמן לחשוב על מה שראיתי, ולעכל את הדברים. כשהגעתי לירושלים פניתי לבית הורי. להורי היתה חצר רחבה בכניסה לבית, וכשנכנסתי לחצר ראיתי שני חתולים עומדים אחד מול השני ומשמיעים גניחות, לא יללות, כשאחד עומד ליד ראשו של השני וגונח כאילו ששניהם מדברים ביניהם. אני שעוד הייתי תחת הרושם של החתול, אמרתי, רבוננו של עולם בטח אלה גלגולים. עמדתי ואמרתי פרק צ"א בתהילים, "ויהי נעם ויושב בסתר עליון", שזה ידוע כפרק מיוחד לכל מיני דברים שהם מעל הטבע, כשסיימתי את הפרק, חתול אחד מת והשני ברח. נחרדתי לגמרי. מאז, עזבתי את המשחק ואת אותו חבר, והתקדמתי בלימוד.

*

יום אחד פנתה אלי גב' ו. אשה צעירה נכה בשתי רגליה וצמודה למכונית נכים, ובקשה לידע מדוע גורלה בגד בה וטרם מצאה גבר כלבבה, אמנם פגשה היא גברים רבים אך כולם לאחר פגישה קצרה לא שבו להתעניין בה, והיא יושבת בודדה ולבה מר עליה. וכשראיתייה ביגונה ובמצב בריאותה הפגוע, רחמתי עליה והסכמתי לעשות "שאלת חלום"¹ לדעת מדוע היא סובלת. בחלומי מצאתי את עצמי משקיף לתוך חלון של בית מגורים, בו ישבו זוג הורים יהודים עם בנם ושתי בנותיהם ואכלו ארוחת ערב. ובהיותי סוקר את פניהם הבחנתי שפני הבת הצעירה כבת שמונה עשרה שנים דומות לפניה של הגב' ו. והבנתי שרואה אני אותה בגלגולה הקודם. ואראה והנה סיימה היא לאכול לפני כולם, ותצא בחשכת הליל מביתה לקרבת גן עירוני שם נפגשה עם גוי צעיר, ונהלה אתו שיחת רעים, והצעיר בקש ממנה לעזוב את משפחתה ועמה ולהלוות אליו, והבטיחה לו שתעשה זאת באחת מפגישותיה הבאות. שוב מצאתי את עצמי משקיף בשעת ערב אל חלון ביתה בעת סעודתם, אך הפעם בסיימה לאכול עמדה ואמרה כי יש לה ידיד, ורוצה היא את הסכמת

1. שאלת חלום, היא תפילה הנאמרת לפני השינה לענות בחלום על השאלה הנשאלת.

הוריה להנשא לו, ואז אחותה העירה שהוא לא יהודי, וכשהאם שמעה זאת מיד התעלפה, והאב שטרם הבין את המתרחש רץ לטפל באשתו ולעוררה מעלפונה, ואחותה ואחיה נשארו לדבר על לבה שתמנע מהצעד הנואל, ושתחוס על הוריה האומללים, ועל נשמתה המחוללת. אך דבריהם היו לריק, וללא מענה הפנתה להם את גבה וצעדה לעבר הגן העירוני, שם המתין לה "אביר חלומותיה", ונפלה לזרועותיו ותלך עמו.

ואשוב ואראה בחלומי כשעומד אני מול בית יראתם, וצופה בה בהגיעה עם הגוי אל בית טומאתם להנשא לו. ומנגד ראיתי כיצד ישבו הוריה ואחיה על הקרקע "שבעה" ובכו את מותה הרוחני, והנתקה מעמה ומאלהיה.

למחרת חזרה אלי גב' ו. לידע מה בפי. ואומר לה, בטרם אספר לך את חלומי, רצוני לשאלך שני פרטים שיסייעוני לוודא את פתרון חלומי. א. מתי נפגעת ברגלייך ששותקו. ב. מה יחסך עם משפחתך. ותבכה ותאמר לי, כי בהיותה כבת שמונה עשרה שנים הוצרכה לעבור ניתוח בגבה, ובעקבותיו שותקו גפיה, ועד אז היו קשריה עם משפחתה שכללה אם ועשרה אחים ואחיות, תקינים לחלוטין. את אביה היא לא הכירה כי נפטר בהיותה כבת שלש שנים, אבל בחזרתה מהניתוח לביתה על כסא גלגלים לא נתנה לה אמה להכנס לבית וגרשה אותה באמרה כי אלקים העניש אותה על יחסיה המתירניים עם חבריה. ולכן אין היא רוצה להכיר בה יותר כבתה. ובצר לה פנתה לאחיה הגדול בקוותה למצא מחסה אצלו עד שירגיע את אמה שתסכים להכניסה לבית, אבל אחיה דחה אותה בבוז ואמר לה כי הסכמת כל המשפחה לנדות ולהרחיק אותה מעליהם עקב התנהגותה המופקרת עם חבריה. וכשראתה שבקשותיה שבות ריקם הלכה לבית חברתה שקבלה אותה ועזרה לה להשתקם. ומאז שנים, בחגים כאשר מתאספים כל משפחתה לחוג יחד. נאלצת היא, ללכת לבית מלון ל"סדר" קבוצתי כדי לא לשבת בודדה ולאכול את לבה מייאוש ובדידות.

ואומר לה, דברייך תואמים לתשובה שקבלתי בחלומי, וכי כל מעשה האלהים הם "מדה כנגד מדה", והיות ובגלגולך הקודם היתה לך אהבה אסורה עם גוי, לכן בגלגול זה מנעו ממך את החום והאהבה שכ"כ את מצפה להם. והרגליים שנכנסו לבית טומאתם, שותקו עתה. וכשם שניתקת את קשרייך עם משפחתך, נתקו עתה בגלגול זה משפחתך את קשריהם עמך. עלייך לקום ולהתוודות לפני בורא עולם ולהתחנן על נפשך האומללה שבגדה באלהיה ובעמה, ולבקש מחילה וסליחה וכפרה, והיה אם תשובי אליו באמת ובלבב שלם, תקובל תשובתך, כי אל חנון ורחום ה' אלקינו ומרבה לסלוח, ויטיב לך גורלך.

גלגול נשמות בשיקאגו

ישבה היא מולי ודמעתי על לחיה, ומבטה הכאוב זועק, אלי, למה עוללת לי כה, ואיה רחמיך וחסדיך על עלובת נפש כמוני שבאה להסתופף תחת כנפיך. ולא ידעתי במה לנחמה.

את ספורה שמעתי מרב משיקאגו, שהפנה אותה אלי לאחר שנואש מלנחמה מאסונה הכבד, ולמרות שהודעתיו שאיני יודע במה לנחמה וחבל שתתאכזב, עמד ושלחה. ועתה נמצאת היא כאן בבית ספר יהודי בקווינס - ניו-יורק, מצפה למלת נוחם ליגונה העמוק ולהתרת ספקותיה בצדקת דרכי ה' בעולמנו.

וכך פרטי המעשה.

בחורף תשנ"ב בהיותי בניו-יורק טלפן אלי רב משיקאגו בבקשה שאקבל אחת מנשי קהילתו הנמצאת במשבר אמונה ובכאב עמוק עקב מקרה טרגי שארע לה, והמטיל צל כבד על כל בני הקהילה.

רב זה הגה רעיון נפלא לקרב רחוקים ליהדות ע"י מתן הרצאות ושעורים בנושאי פסיכולוגיה וחנוך ילדים. אליו הגיעו בעיקר נשים יהודיות הרחוקות מכל זיק של יהדות, ותוך כדי הרצאת הדברים שילב תוכן אמיתי על מהות החיים והנפש, והשפיע על חלק מהן לשמור תורה ומצוות. בין נשים אלו היתה צעירה אחת שגדלה על חנוך אמריקאי חלוני לגמרי, ונשאה לגוי וילדה בן שהיה בגיל שש כשבאה להרצאות, ולאט לאט הושפעה מדברי הרב על תורת ישראל ותכנה, והחלה לשאול שאלות מעמיקות ולקבל תשובות מספקות שבעקבותן החלה בשמירת המצוות.

לאחר כמה חדשים כשנתחזקה בדרכה פנתה אל בן זוגה הגוי בבקשה שילמד את מצוות היהדות ויתגייר, אך הוא השיב לה שמיד כשהתחילה בדרך המצוות הוא הבין שיבא יום והיא תדרוש ממנו להתגייר, ומאז גיבש לעצמו החלטה שכאשר היא תגיע לנקודה זו שהוא יציע לה גרושין, ופירוד מוחלט גם מהילד שישאר בידיה בתנאי שהיא תפטור אותו ממזונות הילד ומשאר התחייבויות כלשהן, ואכן כך נעשה.

מיד לאחר גירושיה, הילד הוכנס ע"י האם לתלמוד תורה של קהילת הרב, והיא הפכה להיות אחת מפעילות הקהילה. הילד שגדל עם השנים גילה התעניינות ורצון בלמודי הקודש ודבקות בקיום התורה והמצוות. ובהגיעו לגיל "בר-מצוה", מאחר ויום הולדתו חל ביום שבעה עשר בתמוז שהוא יום אבל וצום על חרבן ירושלים, תוכננה עבורו מסיבת בר-מצוה מפוארת לימים שלאחר

תשעה באב. אכן, "רבות מחשבות בלב איש, ועצת ה' היא תקום". וביום שבעה עשר בתמוז בו הגיע זמנו להכנס לעול המצוות, הניח הילד תפילין בבית הכנסת ועלה לתורה, וכשסיים את התפילה יצא לבית אמו אך לא הגיע, משאית פגעה בו וקפחה את חייו.

למותר לציין את גודל הכאב של הקהילה כולה עקב מותו הטראגי, וצער האם השכולה שכמעט השתגעה מגודל אסונה, מקרה זה החל לעורר אצלה שאלות על מדת הדין והצדק של מעלה, כיצד עוללו לה דבר שכזה למרות תשובתה הכנה, והקרבתה למען היהדות ומצוותיה, "הזו תשובה, וזה שכרה". שאלותיה אלה גרמו לנזק לקהל השומעים שכמעט אוטומטית עמד לצדה כנגד בית דין של מעלה, והחלו לפקפק אם לא "יד המקרה" גרם לזאת, ו"גורלו" של אדם רודף אותו תוך התעלמות בית דין של מעלה ממעשיו הטובים והתנהגותו.

כמעט מידי ערב היתה האם מגיעה לבית הרב בטענות ודרישות על הצדק האלהי, ובבכיות על רוע מזלה. והרב היה יושב עמה זמן רב בסבלנות להרגיעה, ולעודדה ולנחמה. אך כשדבר זה נמשך כשנתיים מאז האסון, הלחיץ הדבר את הרב ובני ביתו כי חיי הבית כמעט נהרסו בגללה, ועמדו חסרי אונים בראותם שלעזור לה אין ביכולתם ולמנוע אותה מלבוא ולטעון את טענותיה החוזרות ונשנות ללא הרף אי אפשר, ואין לדבר סוף. וכששמע הרב שאני נמצא בניו-יורק, מיד פנה אלי בבקשה שאראה מה ניתן לעשות להרגיע את האשה, ולהחזיר את השקט לביתו וקהילתו. ולמרות שהשבתי לו שאיני יודע כיצד לעזור בענין זה, וחבל שהיא רק תתאכזב יותר עקב תקוות שווא בפגישתה עמי, שלח אותה הרב אלי.

עתה ישבה היא מולי במבט כאוב וחכמה לשמוע מה יש בפי לומר לה. אמרתי לה ראי, אין ספק שמקרה זה קשור ל"גלגול נשמות" שלך ושל בנך שאם נדעהו נכיר כי הבורא הוא "אל אמונה ואין עוול, צדיק וישר הוא". אבל איני בטוח שיש בידי את הכלים לדעת את סוד הענין, מקוה אני שלמען הקהילה ושלוותה ולמען תשובתך, משמים יעזרו לנו למצא את הסיבה והצדק האלהי, אך דעי שגם אם לא תמצא הסיבה למקרה קשה זה, אין זה גורע מצדק בית הדין של מעלה, כי יתכן וחלק מתקונך הוא למנוע ממך את הידיעה, כדי להגדיל את כאבך ונסיונך. אני אנסה לצאת אל העבר ולמצא את הסיבה, ואת תשמעי ותרשמי כל מילה שתצא מפי כדי שנוכל להתבונן אח"כ בדברים. אולי יזמן לנו ה' את הפתרון.

עמדתי בתפילה לפני הבורא יתברך שיגלה את עיני למצא את פשר הענין

ולהראות לעין כל "כי צדיק ה' וישר משפטו, וכל דרכיו אמת". ומשסיימת, ישבתי למולה בעצימת עיניים, ולאחר דקות מעטות של רכוז החלתי להזות בהקיץ, ובמעין חלום מצאתי את עצמי בירושלים ליד הכניסה המוכרת היום בשם "שער שכם", צועד לאורך הרחוב הנקרא היום בשם רחוב הגיא. אבל היתה זו ירושלים בבניינה שגם אז הכניסה אליה היתה באותו מקום, ורחוב זה היה אחד הרחובות המרכזיים בה שחבר בין העיר החדשה שמעבר לחומה (בית זיתא) ומבצר אנטוניה שבצפון, לבין העיר התחתונה שבדרום, דרך מרגלות הצד המערבי של הר הבית (עמק עושי הגבינות). ועתה צעדתי לאורך רחוב זה כשמשני צידי בנייני ירושלים היפים והמתנשאים לגובה רב.

היתה זו שעת אחר הצהריים מוקדמת, כשהרחוב היה שטוף שמש קיץ לזהה, ואף אדם לא נראה בו פרט לחייל יהודי נמוך קומה הצועד כשקסדה לראשו וחרב ארוכה בידו, ואני בעקבותיו. החייל עמד ליד בית מרשים במיוחד שהיה מימין הרחוב (בערך מול רח' ויאה דולורוזה היום), שכל חזיתו היתה עשויה בקבוקי זכוכית ירוקה הדבוקים זה לזה, ויוצרים גדר מרהיבה לחצר שלפני הבנין. החייל פתח את דלת החצר ונכנס פנימה ואני בעקבותיו, ובמקום לפנות שמאלה למדרגות הכניסה לבנין, פנה ימינה וירד במדרגות אל המרתף שם הסתתרה אשה זקנה. הוא פרץ את דלת המרתף ופנה אל הזקנה בבקשה שתתן לו אוכל כי רעב הוא. הבנתי מיד שמדובר בתקופת המצור הרומאי על ירושלים. הזקנה שכמה חופני שעורים היו חבויים לה מתחת לקרקע פחדה שהוא יגלה את מחבואה ויפקירנה לרעב, החלה בוכה וטוענת שגם היא רעבה ואין לה כלום כדי להשביעו, ומשהחל לחטט בחפציה ולדשדש בקירות, פחדה שמא יגלה את מחבואה וכדי לסלקו אמרה לו, ראה לי אין מה לתת לך אבל אגלה לך שבבית המקדש יש בעזרת הקודש כדים מלאים תאנים של קודש, שם תוכל לאכול כאוות נפשך. מששמע החייל את דבריה הניח לה באמרו, אם שקר אמרת אחזור לכאן ואשסעך בחרבי. ומיד יצא לעבר בית המקדש ואני בעקבותיו. נכנסנו להר-הבית מהכניסה הדרומית ולפתע ראיתי למולי את בית המקדש בבניינו עומד במלא תפארתו, אך שמם. נכנסתי אחריו לעזרת הכהנים וראיתי שכהן אחד בלבד עמד בצד המזבח (בפינה הסמוכה לצפון) והתפלל. הבחנתי בבגדי הכהונה שעליו ונזכרתי שיש מחלוקת בין התנאים לגבי האבנט של הכהן ההדיוט אם הוא עשוי רק פשתן או אם רקום עליו פרח מחוטי צמר. וראיתי שאבנטו היה עשוי פשתן לבן ופרח אדום בהיר (כנראה צמר של "תולעת שני") רקום עליו בחזית שמעל טבורו, התבוננתי גם בכובעו, היה זה דומה לכובע הגמדים.

החייל לא התעניין בכלום ופנה לצד הצפוני של העזרה שם עמדו שני כדי חרס בגובה מטר כל אחד מהם שהאות ת' היתה כתובה בדיו שחור עליהם, (להודיע שמדובר בפירות "תרומה" המותרות רק לכהנים לאכלם בטהרה) ופתח את מגופת אחד הכדים והוציא מלא כפו תאנים דבשיות ואכלם במקום ויצא משם לדרכו.

פתאום ראיתי את עצמי עומד בשעת בוקר מוקדמת על חומת ירושלים הצפונית (בערך מול רח' סאלח אדין בימינו) בין חיילים יהודים המגינים על החומה וגם החייל אוכל התרומה ביניהם, כשמעבר לחומה עמדו הרומאים באלפיהם לרוחב החומה הצפונית כולה, באפס מעשה. לפתע זרק אחד הרומאים סולם חבלים שנתפס בקצה העליון של החומה ותוך דקות ספורות החלו עולים הרומאים אל החומה בהמוניהם. התפתח קרב מגע בראש החומה בו הפילו אלה את אלה מראש החומה החוצה, הבנתי שאני רואה את הרגע ההיסטורי של יום שבעה עשר בתמוז המקורי וכיצד נפרצת החומה בידי האויב הרומאי, ראיתי כיצד חייל רומאי נגש אל החייל היהודי אוכל התרומה ודחף אותו מראש החומה למרגלותיה החצוניות, החייל נפל על ראשו ונהרג מפגיעת שברים בקדקדו.

לפתע מצאתי את עצמי צועד בסמטאות עיר באירופה, שלא ידעתי איזו היא, וראיתי גוי צעיר שפניו דומות לפני החייל היהודי והבנתי שזה גלגולו ששב עתה כגוי כדי לתקן את מעשיו המכוערים שכללו אכילת תרומה שאסורה לישראלים, וחלול הקודש והמקדש בכניסה בטומאה ובחגור מלא ובמנעלים לתוך עזרת הקודש. ותקונו היה לשוב כגוי ולמצא את הדרך ליהדות ולחזור אליה ולחיות בקדושה ובטהרה, אך הוא לא עשה כן אלא ראיתי עם אשתו הגויה ובנט הקטן.

כל תיאור זה תוך כדי ראייתי ספרתי אותו לאשה, שכתבה את דברי. חזרתי לעצמי זכרתי את כל הספור, (כשעדיין בעת כתיבת שורות אלה, עומד הכל לנגד עיני) וראיתי שפני האם דומים לפני הזקנה שראיתי במרתף הבית בירושלים. אמרתי לה זכרי איך לבנך היתה שומת כתם לידה בראשו מעל לעצם העורף, ושומה נוספת בגבו מתחת לכתף השמאלית, שתי אלה הם סימני הפציעה מעת נפילתו מחומת ירושלים, (כי כל סימני וכתמי הלידה שיש לנו הם רשמים של פציעות שקרו לגוף הקודם שלנו). ומשאשרה את דברי, הסברתי לה דעי, כי בנך הוא החייל היהודי, ואת היא האשה הזקנה שבמרתף ששלחה אותו לבעוט בקודש ולחללו באכילת "תרומה" שכישראל היתה אסורה עליו. ואפילו אם היה כהן היה אסור באכילתה כי היה טמא, והתרומה חייבת להאכל ע"י הכהנים בטהרה. ובגלל

שאכל זאת נתחייב במוות בידי שמים ולכן נהרג מעל חומת ירושלים. וכיון שנהרג בשבעה עשר בתמוז חזר לעולם כדי לתקן את מעשיו ג"כ בשבעה עשר בתמוז. והגוי ממנו הבאת בן זה, הוא הבן הגוי של החייל היהודי בגלגולו השני, ואם היית יהודיה כשרה שומרת תורה ומצוות היית צריכה להאנס בידי גוי זה כדי להביא לעולם לתקון את החייל שהיית סיבה לחטאו ולמותו, אך היות ולא היית מודעת לתורה ומצוותיה היית אתו מרצונך.

עתה נסגר המעגל, את שבת לתקן את מעשייך וחטאיך מתקופת המקדש, ואולי אפילו מגלגולים שלפני כן, ואחרי כן. בין יתר המעשים שהוצרכת לתקן, היה להביא את האדם שגרמת לקלוקולו, ולחנכו בדרך התקון. ואכן כך עשית, הבאת את החייל היהודי דרך בנו הגוי מגלגול שני, כי רק על ידו יכל הוא לשוב לעולם זה. והפעם תקנת אותו ע"י שחונך בדרך הנכונה, ותקונו המושלם היה כאשר ביום היותו "איש" החייב במצוות בשלמות, הניח תפילין שהם קודש, ואמר עמהם "שמע ישראל" שהוא קבלת עול מלכות שמים מרצון. ועלה וקרא בתורה, ומתוך צום ותפילה וקדושה, שב לעולמו הרוחני. ואת עוד חייך לפניך לתקן את אשר קלקלת בגלגול זה ובגלגולים שקדמו, עד אשר תשוב נשמתך ליצורה זכה וברה.

גלגול נשמות בברוקלין

בחורף שנת תשנ"ג באו אלי למשרדי בניו-יורק, שתי נשים, האחת גב' גולדמן כבת ששים וחמש, מוכרת לי מבקורים קודמים. ועמה גב' פ' אשה כבת ארבעים ושנים. גב' ג. אמרה לי, "רבאי, תראה אם אפשר לעזור לגב' פ' שאני מכירה אותה מאז שנולדה, ומעידה על אמיתות דבריה". ואז פתחה גב' פ' וספרה לי שהיא נולדה כבת זקונים להורים יראי שמים בשכונת "ויליאמסבורג" ברוקלין ניו יורק. ואביה כששמע על לידתה הכריז, ה"שיקסע" הגיעה, וכל המשפחה כמו החליטו ביניהם שהילדה הזו שנואה ומנודה. היא חשה את השנאה בוקעת מהם ומהתנהגותם אתה.

בהיותה בגיל שש הוריה הכריחו אותה לשטוף את הכלים של כל המשפחה, ובלילות שבת היתה צריכה ילדה קטנה וממוטטת להשאר ערה עד שעות מאוחרות כדי לשטוף מערכות כלים של המשפחה ושל כל האורחים שהגיעו אליהם. בהיותה כבת עשר אביה אמר לה שהמשפחה לא אוהבת אותה, והוא לא מוכן שהיא תאכל אצלו "לחם חסד", והיא חייבת לשלם מכספה על כל הוצאותיה. והוצרכה כל יום לאחר הלמודים לצאת לרשימת כתובות שהוכנה

לה, לעבוד כשומרת-טף, או לשטוף כלים ושטיחים. את הכסף שקבלה מסרה כל ערב לאביה שנתנם מיד לאחיה שיקנו להם בכסף זה ממתקים, ועיניה רואות וכלות. בהיותה קרוב לגיל שמונה עשרה, אביה קרא לה ואמר, את יודעת שכלנו שונאים אותך, החזקתי אותך בבית על כרחי רק כדי שלא תצאי לרחוב ולתרכות רעה, עכשיו ברוך השם גדלת, והחלטתי לשלח אותך מביתי לעולמים, אך כדי שלא תדרדרי לפריצות מצאתי לך חתן שכור, ובעוד שבועיים את מתחתנת אתו. מהכסף שעבדת חסכתי סכום ששכרתי בו דירה ושלמתי שכירות מראש לכמה חדשים ומהחופה תלכי ישר לדירתך ואת יודעת לעבוד טוב ולהשתכר, תחזיקי את בעלך ואת הבית אמך תלמד אותך את ההלכות שאשה נשואה צריכה לדעת ושלוש ולא להתראות. היא שמחה על ה"בשורה הטובה" שסוף סוף היא מתפטרת מבית עויין, ולא היה אכפת לה מי הבחור ומה מעשיו.

את הבחור היא פגשה לראשונה בחייה תחת החופה, כל ה"טקס" לקח כמה דקות, כשהיא לבושה בשמלה רגילה בנוכחות מנין, בקבוק יין ועוגה אחת. לאחר החופה היא יצאה עם הבעל לדירה השכורה, לא לפני שאביה הזהיר אותה שלא תעז ליצור קשר עם המשפחה יותר, ויהי מה.

כשלבה מלא תקוה נכנסה עם הבעל לבית, אך סדר יומה היה פחות או יותר כזה, "כבודו" קם בשעת הצהרים פתח את המקרר ואכל מה שמצא, המתין לה באפס מעשה עד ששבה מעבודתה, ואז הכה אותה "רק" מעט, והיא נתנה לו כמה דולארים שיניח לה ואז הוא יצא ל"מסבאה" לשתות ולהשתכר, והיה שב בחצות לילה שכור, ומכה אותה ועושה כל מה שלבו חפץ מבלי להתחשב אף בדיני הטהרה, והולך לישן עד למחרת בצהרים וחוזר חלילה. סדר זה נמשך שבעה ימים בשבוע כולל שבת, אלא שבשבת היא חזרה מ"בית הכנסת" יותר מוקדם, ולמרות היותה שומרת מצוות נתנה לו כסף שילך לשתות ויניח לה.

לאחר חדש מהנשואין היא נכנסה להריון. ולאחר תשעה חדשים נוספים ילדה בן, אך המצב בבית לא השתנה בעקבות הבן כלל, והמשיך כרגיל. ביום הברית אביה בא בלוויית מוהל שמל את הילד. לאחר כמה חדשים נוספים היא נכנסה שוב להריון ואז החליטה שהמצב בלתי נסבל יותר, ועזבה את הבית והשכונה, ושכרה לה דירה בשכונת "בורו-פארק", ופנתה לעובדת סוציאלית שתעזור לה להחליף ממצבה, והיא קבלה מבית המשפט את הגרושין האמריקאיים כולל החזקת הבן והעובר ברשותה, וצו המונע מהבעל להתקרב לביתה.

ערב אחד בהיותה בביתה, הבעל הגיע לפתח ביתה רגוע לחלוטין, וכשהיא רצתה לטלפן למשטרה, אמר לה, אין צורך אני כבר עוזב, באתי רק להגיד לך

שלפי תורת ישראל את נשואה ועורך "אשת-איש", ונקמתי על שעזבת אותי, הוא להשאירך עגונה כל ימי חיך, והלך. כיום אני בת ארבעים ושנים וכל כך הרבה שנים לבד ואני עדיין "אשת-איש". אבל זה עוד לא הכאב שלמענו באתי, זו רק "הסוכריה", עכשיו אני נכנסת לעצם הכאב, והמשיכה את ספורה.

היא ילדה בת, וגדלה את בנה ובתה לבד מנותקת ממשפחתה וממשפחת הבעל, ועבדה קשה כדי לגדל אותם באהבה ובמסירות, והילדים השיבו לה אהבה וחום שהוו לה פצוי על בדידותה ועגינותה.

יום אחד כשהיה הבן בן שנים עשרה וחצי והבת בת למעלה מאחת עשרה שנים, הופיע אביה בביתה ואמר לה, אמנם את אינך בתי, אך בניך נכדי ובאתי לקחתם אלי לגדלם. וכשהיא סרבה לתתם לו, אז הוא החליט שמה שלא יצליח לקחת בכח, יקח במח. ובמלים מתונות ומחושבות אמר לה, ראי, בניך מסכנים ללא משפחה משום צד, וכל רצוני לתת להם חום של משפחה, סבא, סבתא, דודים ודודות. ולקחתם בשבתות ל"בית הכנסת" ולחנכם למצוות, מה שאין בידך ובכחך לעשות. לאחר מחשבה, מתוך אהבה אמיתית לבניה, שטובתם בלבד עמדה לנגד עיניה, הסכימה, ואמרה לילדים הנה סבא שלכם לכו אליו לשבת, ואם ימצא חן בעיניכם יהיה זה דבר קבוע. הילדים עשו שבת במחיצת הסבא וכל המשפחה, ונהנו מאוד כי מצאו חום, אהבה, ומתנות, וברצון החלו ללכת מדי שבת בשבתו לבית הסבא, וכך החלה שטיפת המח שלהם נגד האם לחלחל בהם לאט לאט.

בהגיע חדשי הקיץ, תמוז-אב, רוב ילדי היהודים בניו-יורק לא נשארים בעיר עקב הלחות הכבדה, ויוצאים למחנות קיץ בהרים שמסביב. גם האם חסכה עשרת אלפים דולאר מעבודות שונות, שלחה את בניה למחנות הקיץ ושלמה חמשת אלפים דולר עבור כל אחד מהם, והיתה באה פעמיים בשבוע לבקרם. באחד הימים כשבאה למחנה של הבן לא מצאה אותו, ושאלה את המנהל אודותיו, ואמר לה שלפני שלשה ימים בא אחיך לבקרו ולקח אותו עמו לחצי שעה של טיול ולא החזירו, ולא דאגנו כי ידענו שהוא בידים טובות. האם נלחצה ונסעה כמטורפת למחנה של הבת והספור חזר על עצמו, האח ואשתו לקחו את הילדה ולא השיבוה. האם נהגה בטרופ חושים ישר לבית אחיה ודפקה בדלת ובכתה, היכן הילדים. אחיה פתח את החלון ואמר לה, גברת, כדי לבכות יש מקומות יותר טובים מביתי. לכי ל"כתל המערבי" או לפחות לבית הכנסת ותבכי שם. הילדים שלך אינם מעניינים אותי, בבקשה לעזוב את המקום, וסגר את החלון. האם פנתה למשטרה והגישה תלונה, נאמר לה לחכות

בסבלנות, העניין יטופל. אין צורך לתאר את סבלה במשך כמה שבועות כשדמיונות מטורפים רדפוה בחשבה על בניה שהו את כל עולמה ונעלמו.

יום אחד פנו אליה מהמשטרה ובקשו ממנה להופיע לבית המשפט בתאריך מסויים. בהגיעה, מצאה שם את מנהלי המחנות, אחיה וגיסתה כבולים באזיקים. ולאחר שהעידה את עדותה, צוה השופט לכלאם עד שיגידו היכן הילדים. לאחר יומיים אחיה פנה לשוטר שיביאהו לפני השופט, רצונו להודות באשמה, וסיפר לשופט שהוא הבריח את הילדים ל"סונדרלנד" שבאנגליה, שם יש פנימיות חרדיות טובות ויוקרתיות לילדים בגילם. השופט צוה שכולם ימשיכו לשבת במעצר, פרט לגיסה שתסע לאנגליה להשיב את הילדים. המשטרה דווחה לאם על הטיסה בה שבים הילדים. האם כל הלילה לא ישנה וטרחה להכין ולבשל לילדיה ששבים סוף סוף אליה.

כשהילדים ירדו מהמטוס רצה לחבקם ולנשקם, אך הבן דחף אותה ממנו והלאה באמרו "שיקסע" למה החזרת אותנו מפנימיה טובה בת חמשה כוכבים לביתך המשעמם והקודר, לא מתוך אהבה אלינו עשית זאת אלא מתוך אנוכיות פרטית שלך, כי אם היית אוהבת אותנו היית באה לבקרנו באנגליה ולהשאירנו שם ללמוד בתנאים נפלאים. האם ההמומה פנתה לבת שהתחבאה מאחרי אחיה ולא רצתה כלל לשוחח עם האם. האם הבינה שהגיסה עשתה להם שטיפת מח יסודית כל הדרך חזרה, וחשבה שלאט הילדים ירגעו, היא הכניסה אותם למכוניתה ובאה לביתה. אך הילדים הגיעו עד לחצר ואמרו לה, עד כאן החוק מכריח אותנו לבא ולא יותר, אנו לא נכנס לביתך ולא נאכל ממאכליך, רק ממאכל הסבא והדודים, את "שיקסע" ואיננו אוהבים אותך. כמה שנסתה האם לבטא את אהבתה ושמחתה על שובם, הם התעקשו ועמדו בשלהם. כמה שעות עמדה האם עם ילדיה בחוץ, עד שנשברה וטלפנה לאביה שיביא לילדים לאכול. האב מלא חיוך הגיע עם מכוניתו ללא אוכל, ואמר לה, נכדי רעבים אני לוקח אותם לביתי לאכול, את הדרך חזרה הם יודעים, אבל לא אגרשם מביתי אם ירצו להשאר. אל תטלפני כי לא נענה לך, אם הילדים ירצו יתקשרו אליך. הילדים קפצו בשמחה למכונית הסבא ונסעו לביתו. האם התקשרה כמה פעמים ובכל פעם כשהזדהתה טרקו לה את הטלפון. הילדים כלל לא התקשרו אליה, האם המשיכה את חייה, בכאב כפול ובבדידות מכאיבה כשחייה אינם חיים, ללא שום צד תומך וסומך, אבל המשיכה באמונתה בכורא עולם להתחנן ולהתפלל לו ששייב לה את בניה ואת אושרה.

יום אחד בהיותה בשדרה השלש עשרה בבורו פארק פגשה מכרה שאמרה לה

גב' פ. את יודעת, בנך מחר מכניס את בנו לבריתו של אברהם אבינו. האם ההמומה שאלה אותה וכי בני נשוי. והתברר לה שבנה התחתן ברוב פאר והדר ונולד לו בן. והברית יתקיים למחרת ב"ויליאמסבורג" בבית הכנסת שברחוב "לי". היא תפסה יוזמה והגיעה לברית, גיסתה כשראתה אותה, חטפה לה את ה"פאה" מעל הראש וזרקה אותה החוצה, ובסיוע כמה חברות גרשו אותה מהמקום, כשמרחוק ראתה את בנה עם אשתו והתינוק צועדים ל"ברית".

כשסיימה את ספורה פנתה אלי באמרה, "רבאי, בני ובתי נשואים, אינני מכירה את כלתי וחתני ואינני יודעת כמה בנים יש להם. בשמחה הייתי מתאבדת, אבל אני יודעת ש"המאבד עצמו לדעת, אין לו חלק לעולם הבא". לכן אני בקושי ממשיכה את חיי האומללים, כלום תוכל לעזור לי.

כל עת ספורה ישבתי ובכיתי מזועזע עד עומק נשמתי מקורות חייה, ולכן הסכמתי לבדוק מדוע נגזר עליה סבל כבד כזה. ומצאתי כי ב"גלגול קודם" באירופה היתה היא בחורה יהודיה שברחה מבית הוריה והתחתנה עם שכנה הגוי. הוריה ישבו עליה "שבעה", ונתקו את הקשר עמה לנצח. היא היתה מאושרת בחיק הגוי שאהב אותה והעניק לה אהבה ומסירות. היא ילדה לו בן ובת שלפי דין ישראל הם יהודים, והיא גדלה אותה כגוים. ראיתי אותה כיצד נפטרה לעולמה כזקנה מאושרת עם שיער תלתלים לבן, כשבנה והגוי מקיפים אותה באהבה ובשירה, נפחה את נשמתה מחייכת על הספה.

ועתה שבה לתקן את אשר עוותה, כשהוריה ומשפחתה עתה, הם גלגולי משפחתה הקודמים ששבו אף הם כל אחד לצורך תקונו, ולכן בתת הכרתם היתה להם שנאה תהומית אליה, למרות שהיו אנשים מכניסי אורחים ובעלי צדקה וחסד עם אחרים. ולכן אביה פלט מפיו בעת לידתה ה"שיקסע" הגיעה, מבלי שיבין את משמעות דבריו. והיות וכל מדותיו של הקדוש ברוך הוא הם "מדה כנגד מדה" חייה מלאים סבל, ותחת כל אנחת רווחה וספוק מאהבת הגוי, נצרכת היא עתה לאנחת כאב ונאקה מחוסר אהבת בעל. ואת ילדיה שגדלה כגוים החזירה בגלגול, ואין לה זכות לגדל אותם כיהודים, ועד יום מותה נגזר עליה להיות בודדה כואבת ומתייסרת, לתקן את היותה שמחה ומאושרת מהאהבה האסורה שהיתה לה עם הגוי.

כשספרתי לה את הסיבה, היא בכתה ואמרה "כלום אין לי תקנה". הוצאתי ספר "שדי תפוחים", והראיתי לה איך לעשות את התקון למי שהיתה עם גוי. ואמרתי לה שתעשה תקון זה כל שבוע במשך שנה שלמה פרט לחגים, ואז אני מקוה שיכופר לה ותגיע אל המנוחה ואל הנחלה.

כעבור שלשה חדשים בלכתי בשדרה השש עשרה ב"בורו פארק", פגשתי את גב' ג. שאמרה לי. "רבאי, יודע אתה מה קרה, גב' פ. עשתה כל שבוע תקון כפי שהורית לה, ובמוצאי התקון השמיני כשהיא נטלה את ידיה כדי לאכול, הטלפון צלצל, בנה היה על הקו ואמר לה "אמא, אני ואחותי מצטערים על הנתוק שלנו ממך, אני מטלפן מטלפון ציבורי שבפינת הרחוב, ואני בא לתקן את המעוות". האם ההמומה לא יכלה לאכול והיתה כולה נסערת, לאחר כמה רגעים הבן הופיע חבק את אמו ונשק לה בבקשת סליחה ומחילה, ולקח אותה במכוניתו לביתו שם המתינה גם הבת עם בעלה ובתה, והמעגל נסגר כשסודר ביניהם ששבת אחת היא תעשה בבית הבן והשניה בבית הבת. סמרו שערותי למשמע בשורה זו, ואני הפכתי המום, ואז שאלה אותי גב' ג. "מה יהיה עם גב' פ. בנושא עגינותה". אמרתי לה להמשיך כל השנה את התקון ואז יקרה אחת מהשתיים, או שבעלה ישנה דעתו ויגרשנה בגט פטורין כדת משה וישראל, או שימות ויפנה את מקומו. גב' ג. עזבה את הסביבה, וגם גב' ש. לא שבה לאחר שנה, מכאן אני מסיק שגם ענין "עגינותה" סודר.

גלגול נשמות בטורונטו

לאחר הרצאה בעניין גלגולי נשמות שנתתי בטורונטו שבקנדה, חזרתי לבית מארחי בליווי כמה מהנוכחים בהרצאה שרצו לשוחח עמי בענייניהם הפרטיים. משהגענו, נכנסתי עם אחד מהם לחדר פנימי לשיחה בענייניו והשאר המתינו בחדר הגדול. לפתע נכנסה אשה כבת ארבעים וחמש דוברת עברית ובכתה והתחננה לתת לה להכנס אלי ללא תור. הקהל שהבין לרגשותיה הסכים לבקשתה, מיד כשסיימתי עם מי ששוחחתי, היא נכנסה והחלה לבכות בקול ולספר את סיפורה הכואב.

צעירה ישראלית תושבת תל אביב היתה היא כשהכירה מתנדב קנדי גוי והחלה להתרועע עמו. אורח חייה שהיה חילוני כתוצאה מלימודים בבית הספר הישראלי "הממלכתי" שם לא רק שלא הקנוה שום ערכים ליהדות אלא להפך, לא מנע ממנה להנשא לו כמות שהוא. אבל הוריה "המסורתיים" בקשו ממנה לא להנשא לו אלא אם כן יתגייר. באהבתה הגדולה להוריה לא רצתה לגרום להם לדאבון לב ושכנעה אותו לעבור גיור קצר שאינו מחייב כלום רק כדי להרגיע את הוריה. הוא עבר קורס גירות קצר ומזורז שבסופו קיבל את "תעודת הגיור" שלא היתה לו שום חשיבות בעיניהם כי בין כה לא היתה כוונתו לשמור את דיני היהדות, וכל הצהרת קבלת המצוות וטבילה במקוה היתה הצגה אחת

גדולה. (כמו הרבה גיורים הנעשים ע"י רבני השלטון ומוסדותיו, ויש הרבה מאוד גרים שדינם ממשיך להיות גוי, כי גיורם לא תקף לפי דרישת ההלכה.) כשבצאתו מבית הדין עם התעודה הנכספת פנו שניהם למסעדת טריפה.

לאחר נישואיהם מצא עבודה ונולד להם בן. משנכנסה להריון נוסף, פוטר מעבודתו. עקב הלחץ הכלכלי הגרו לקנדה שם הוריו המבוססים שלבוהו בעסקיהם והיתה הרווחה.

בטורונטו היא ילדה בת. מיד לאחר הלידה פרצו ביניהם מריבות קשות ואז בעזרת משפחתו הוא עבר לדירה נפרדת ולקח עמו את הבן אותו הוא אהב מאוד. ובכסף רב של משפחתו נהל כנגדה משפט גירושין אזרחיים והצליח בטענות מרמה לקבל גם את החזקה על הבן. את הילדה השאיר בידה כי לא נקשר אליה כלל. הוא נשא אשה גויה ומנע ממנה כל השנים לבקר את הבן ולמרות פסקי דין של בית המשפט לקבלו לביקורים, היתה הגויה מונעת את הילד מלצאת אליה בטענות שונות ומשונות וכל מאמציה לראות את הבן נכשלו. מה גם שבמשך השנים הבן קיבל מחלת "לוקמיה" ואז באישור רפואי הממליץ לא לתת לאם להפגש עם הבן כי התרגשותו תערער את מצבו הרפואי, נתקבל פסק דין בבית המשפט האוסר עליה להפגש עם בנה. בינתיים מצב הבן מחמיר והוא נוטה למות וכל רצונה הוא לראות את בנה ולהמצא בקרבתו בימיו האחרונים. שמא אוכל לעזור לה בדרך כל שהיא בעניין זה.

השבתי לה שאין כל ספק שמצב זה קשור לגלגול קודם. ושאם נצליח לדעת את סוד הדבר אולי נמצא גם את הפתרון. ולכן שתבא למחרת עם אדם נוסף ואשתדל למצא את הסיבה. בבואה למחרת התיישבו היא וחברתה לצד השולחן, ועמדתי בתפילה לפני בורא עולם שלמען רחמי יגלה את עיני לדעת מה בגלגולה של אשה זו גרם לסבלה הנוכחי. ישבתי נכחן בעיניים עצומות בתנוחת הרפייה, הגורמת לנפש לצאת בחלקה מהגוף ובמצב זה לצפות בעברה של אשה זו.

לפתע מצאתי את עצמי במרכז העיר בודפשט צופה בהמון יהודים שהובאו למקום והוקפו בגדר תיל, כשחייל במדי ס.ס. עומד בפתח הגדר וממיין את הקהל מי ישאר ומי ישלח מיד למשרפות בפולניה. בין הקהל ראיתי צעירה כבת שמונה עשרה שנים הדומה לאשה זו שלפני, עומדת עם הוריה בתור למיון. הוריה נשלחו מיד למשרפות והיא נשארה במקום עם עוד אלפי בני אדם שעמדו להשלח למחנות עבודה. לאחר רדת החשיכה ראיתה זוחלת מתחת לגדר הדוקרנית ולמרות פציעתה הצליחה לעבור דרכו ובחסות החשיכה פתחה בריצה לעבר בנייני העיר הגדולים שממול ונכנסה לאחד מהם והחלה לעלות

במדרגות כאחוזת טירוף. באחת הקומות הגבוהות נקשה היא על אחת הדלתות, משפתח גבר צעיר את הדלת היא בקשה את עזרתו, והוא אמר לה אני מוכן לתת לך מחסה בתנאי שתתמסרי לדרישותי והיא הסכימה. למחרת הוא המציא לה תעודה "ארית" שעמה יכלה להסתובב בחוצות כבת נכר, כדי שתצא לקניות ותתפקד כעקרת בית רגילה. ומיד פנתה לכיוון בתי היהודים שיושביהם פונו ומצאה באחד הבתים תינוק שחום עור שהוריו נטשוהו כשנחטפו למחנות ריכוז ושעוד היה בחיים למרות שלא אכל מזה יומיים. היא הביאה אותו לבית הגוי והאכילה אותו, הילד מצא חן בעיני הגוי שהסכים לאמץ אותו. למחרת עברה ליד בית שבו נתפסו יהודים שהסתתרו מידי הגרמנים בעת הסלקציה הגדולה ומצאה בתוכו תינוקת בהירת עור, גם אותה היא לקחה לאימוץ ואעפ"י שהגוי לא התלהב מהרעיון הוא הניח לה. לאחר כמה חודשים פרצה מריבה בינה לבין הגוי שצעק לעברה יהודיה מזוהמת עכשיו יגיע סופך, וקרא לגסטפו שיקחנה בהיותה יהודיה מסתרת. משבאו הגסטפו לקחתה, היא התנגדה, ואז הם גררוה בשערותיה לחצר וירו בה בצד השמאלי של הבטן עד שמתה מזוב דם.

לפתע מצאתי את עצמי במקום אחר שטוף שמש ומוקף בעצים ירוקים בעלי עלים רחבים מאוד ובמרכז המקום מדורת עצים גדולה. והנה שוב נמצאת היא כצעירה בת שמונה עשרה מובלת עם הוריה אל המוקד בידי קבוצת נזירים דומיניקנים כשבראשם צועד כומר עם כובע משולש. הבנתי שאני נמצא בספרד לפני כמה מאות שנים, כשמשפחתה נתפסו כיהודים אנוסים השומרים את היהדות בסתר, ונשפטו בידי האנקוויזיציה לשריפה. ראיתי איך שהוריה (שדמותם לא היתה דומה להוריה בהונגריה כי היו אלה אנשים אחרים לגמרי) הועמדו מול המוקד ואז אמר להם הכומר שאם הם יסכימו להודות בנצרות ייקל ענשם וישקל מחדש. והם בעוז רוח צעקו "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד" ומיד הושלכו אל תוך המוקד. ראיתי כיצד בדקות מועטות לשונות האש לחכו את גופם ואפילו הרחתי את ריח הבשר החרוך.

כשעמדה היא וצפתה במחזה המחריד שנעשה בהוריה נגש אליה אותו כומר (שפניו תאמו להפליא לבחור שאסף אותה לביתו בהונגריה ושהסגירה לבסוף בידי הגסטאפו) ואמר לה חבל שבחורה בת שמונה עשרה תשרף על המוקד, אולי תעדיפי להכנס למנזר. היא הסכימה והלכה אתו. הבטתי שנית על המוקד ושמעתי את קול נפוץ העצמות באש, נחרדתי וצעקתי אני לא יכול לסבול לראות זאת אני שב אל הגוף ובאחת פקחתי את עיני ומצאתי אותה ואת חברתה ישובות בקשב.

אמרתי לה עכשיו הכל ברור. לפני מאות שנים בהיותך עם משפחתך אנוסים בספרד, ובעוד שהוריך קדשו את השם ומתו מות קדושים, הפקרת את נשמתך כדי להנצל, ובמשך מאות שנים לאחר מותך סבלת בענשי מעלה קשים ומרים עד שהשיבוך שנית בגלגול לנסיון חוזר בהונגריה כשאותו כומר עצמו נתגלגל שנית לנסותך, משמים זמנוך ישר לפתח ביתו, ובעוד שהיית אמורה לוותר על עזרתו ולהסתכן במות על קידוש ה', הפקרת שנית את נשמתך ובגדת בעמך ובאלהייך. אך כל זה לא עזר לך ונהרגת ללא עמידה בנסיון, אך היות ובכל זאת נהרגת עקב היותך יהודיה, תוך תקופה השיבוך לעולם לנסיון נוסף, המתנדב שהכרת תוארו דומה בדיוק לבחור מבודפשט ולכומר מספרד שוב נתנסית דרכו ושוב לא עמדת בנסיון. הבן שלך הוא שחום עור כי הוא גלגול הילד שחום העור שהצלת בבודפשט, וכשם שאז הוא אהב אותו גם עתה נקשר הוא אליו. ואילו בתך היא בהירה כי היא גלגול הבת שמצאת שם שהגוי לא נקשר אליה אז ויחסו אליה קריר גם עכשיו. סבל זה של ניתוקך מהילד בעודו חולה מסוכן הוא צער עבור נתוקך כצעירה מהוריך ומדתם ולמרות שראית במות הקדושים שלהם בגדת באלקי עולם שעליו הם מסרו את חייהם.

כשסיימתי היא הגיבה, כל דבריך ותיאורך את צורת הגוי וצבע עור הילדים הוא מדוייק ולא עוד אלא למרות שהורי מוצאם הוא מפרס כשאני שומעת את השפה הספרדית אני מתמוגגת בערגה לשפה זו האהובה עלי ובשמעי שיר בשפה זו אני עומדת כמהופנטת. ולתוספת, בגיל שמונה עשרה נאנסתי בכרוטאליות ברח' אלנבי בת"א. דבריך שכנעוני להתחזק בכורא עולם ולהבין את גזירתו הקשה, אליו אתפלל מעתה בתחינה אולי יחנני וישמע קולי.

גלגול נשמות בניו יורק

לפני שלשים שנה התארחתי בליל שבת בניו יורק וליד השולחן ישבו זוג הורים מבוגרים עם שתי בנות. הבת הצעירה היתה מחייכת ומלאת שמחה, ואילו הבת המבוגרת כבת שלשים, היתה עצובה מאוד. אחרי הארוחה כשהבנות הלכו, האמא פנתה אלי ושאלה מה היא תעשה עם הבת הגדולה שעדיין רווקה, בחורה יראת שמים, מורה, צדקת ולא הולך לה עם שדוכים. היא התארסה בעבר, ובטלה את הקשר כשהתברר לה מהותו של הבחור. מאז כל מי ששמע שהיתה מאורסת, בורח ממנה. ואילו אחותה הצעירה עכשיו מאורסת ויצאה כעת לפגישה עם הבחור שלה והמבוגרת יושבת בקומה העליונה ובוכה

בדמעות ואמרה במפורש שלא תיתן לאחותה להתחתן, רק על גופתה. ולא יודעים מה לעשות. אמרתי לה טוב שאמרת לי את זה עכשיו כליל שבת לפני השנה, זה הזמן המתאים, אני אנסה לעשות הלילה שאלת חלום ואולי מחר בבוקר תהיה לי תשובה. עשיתי שאלת חלום וקיבלתי תשובה שבגלגול שעבר היא חטאה עם גוי. ולכן נגזר עליה לסבול כל החיים בודדה, מידה כנגד מידה על האהבה האסורה שהיתה לה.

בבוקר קראתי לבחורה ואמרתי לה תראי, בגלגול שעבר חטאת עם גוי ולכן מהשמים עצרו אותך. זה חשבון של מדה כנגד מדה. אם את רוצה להתחתן, תעשי תקון למי שהיתה עם גוי. (כסדר התיקון המופיע בספר שדה תפוחים). במוצאי שבת עזבתי את המקום וחזרתי למקומי.

אחרי שלשה חדשים בהיותי בארץ, הטלפון צלצל, משהרמתי את השפופרת שמעתי אותה ברקע צורחת ובוכה. ואחיה אמר לי, עכשיו אנחנו לוקחים את אחותי לחופה, והאחות הגדולה שוכבת על הדלת ולא מאפשרת לה לצאת, וצורחת מר שלא יתכן שאחותה תתחתן לפנייה. ביקשתי אותה לטלפון. ושאלתי אותה, האם עשית את התיקון שאמרתי לך, היא אמרה כן. אמרתי לה, אם כך קומי תתלבשי, תלכי לחתונה. אני מקוה שבחתונה תמצאי את החתן שלך. שכנעתי אותה. היא קמה, התלבשה והלכה לחתונה. החבר הכי קרוב של החתן שהיה כשושבין שלו, בן עשרים וחמש ראה אותה ולא גרע עין ממנה. למחרת הם נפגשו ואחרי זמן קצר הם התחתנו והם מאושרים עד היום. כשהגעתי למיאמי ביץ' לביקור, באו לקבל את פני היא עם בעלה וילדיהם הקטנים, והיתה כולה מאושרת ומחייכת.

צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו

לפני כמה שנים בהיותי בארה"ב באו אלי שנים ממכרי בבקשת עצה עקב הסתבכותם הכספית בידי נוכל שהוליכם שולל וכך פרטי המעשה.

מר א' עסק בניהול חברה להשקעות והשקיע את כספי לקוחותיו בגכסי נדל"ן ובהלוואות בריבית קצוצה לשאינם בני ברית. באחד הימים פנה אליו גוי בעל נכסים בבקשת הלוואה של חמש מליון דולאר בתשלום של עשר מיליון דולאר ריבית כדלהלן, לאחר שנה ישולם הקרן של חמש המליון דולאר בשלמותו, ולאחר שנה נוספת ישולם חמשת מליון דולאר ריבית, ולאחר עוד שנה נוספת עוד חמש מליון דולאר ריבית. לתשלום החוב כולו ימשכן הוא את כל הנכסים שבבעלותו הנאמדים בסך עשרים מליון דולאר, והציג מסמכים מקוריים

המאשרים שנכסים אלו רשומים במשרדי הממשלה על שמו, ושאותו על ידי בדיקה במשרד רישום הנכסים בממשלה.

מר א' שהתלהב מעסקה זו היו בידו שני מליון דולאר מכספי משקיעים, ופנה לידידו שהיה עו"ד והציע לו להשקיע שלשה מליון דולאר בעסקה זו תמורת קבלת ששים אחוז מהרווח. העו"ד נענה מיד לעסקה מפתה זו והפקיד בידו שלשה מליון דולאר שמקורם היה מליון דולאר מכספו הפרטי, ושני מליון דולאר מכספי נאמנות שהיו בידו עד לסיום המשפט של לקוחותיו. תוך מחשבה לגרום שהמשפט יימשך מעבר לשנה שאז יוחזרו לידי שלשת מליון הדולאר של הקרן ויופקדו שני המליון שנית בחשבון הנאמנות מבלי שאיש יבחין במעילה זו.

כמה חודשים לאחר שההלוואה בוצעה הודיע להם הלווה שפשט את הרגל ואינו יכול לשלם להם מאומה. מר א' שמח מאוד כי חשב שעכשיו יוכל לממש את כספי ההלוואה והריבית בפרק זמן קצר מהנכסים הממושכנים, אך לתדהמתו נתברר לו שנפל קרבן בידי נוכל שבימים הבודדים שבין הצעת העסקה ובדיקת כל המסמכים השייכים למשכנתא לבין ההלוואה בפועל פנו הלווה ואשתו לבית המשפט והציגו הסכם גירושין שמפורש בו שהאשה מסכימה לגירושין בתנאי שכל הנכסים השייכים לבעל יעברו אליה, והסכמת הבעל לתנאי זה. ומיד לאחר חתימת ההסכם על ידי השופט הועברו הנכסים על שמה, וההלוואה בפועל נעשתה לאחר שעברו הנכסים לבעלותה הבלעדית ואין להם ממה לגבות את החוב. וזו אשמתו של המלווה שלא בדק שנית בעת ההלוואה בפועל את עניין הבעלות וסמך על הבדיקה שעשה כמה ימים קודם. מאז ההלוואה עבר זמן רב, והמשקיעים תובעים ממר א את כספם ויש חשש לשימוש באלימות כלפיו וכלפי משפחתו, והעו"ד נתגלתה מעילתו ונחקרה במשטרה ומלבד שלילת רשיונו כעו"ד, צפוי הוא למשפט שהעונש למעילתו הוא החרמת כל רכושו ועשר שנות מאסר ואינם יודעים כיצד להחליץ ממצבם.

הסכמתי לבדוק את עניינם בשאלת חלום הנעשית בליל שבת ובקשתים לשוב לאחר השבת. (כיום אני לא משתמש בזה כלל כי נעשתי משמים על השימוש בזה למרות שענו לי תשובות נכונות.)

בתשובה לשאלתי הראוני בחלומי את שניהם בגלגולם הקודם כזוג נוכלים כשהעו"ד היה הראש המתכנן, והמשקיע היה המבצע. היו הם נכנסים לעיר שאין מי שיכירם ושוכרים לכמה חדשים דירת פאר מרוהטת ומשלמים מראש כדי שבעה"ב לא יפתיעם, ומוציאים את הדירה למכירה במחצית משווייה, וכל

גלגול

לג נשמות

מי שבא אמרו לו שאם יתן מיד עשרה אחוז מהמחיר יחתמו אתו חוזה וימתינו לו עד שיברר את עניין הבעלות וכשירות המבנה במשרדים המתאימים. הרבה פתאים שהתלהבו מהדירה וממחיר המציאה חתמו אתם חוזה מיידית כדי לא להחמיץ את הקגייה, וכך שלשלו לכיסם סכום הכפול כמה ממחיר הדירה ולקינחו מכרו גם את תכולת הדירה במחיר מזול ונעלמו מהמקום בעוד מועד, למקום הונאתם החדש. ועתה באו לשלם על מעשיהם וזימנם ה' לפונדק אחד והפילים בידי נוכל כמותם, ומעתה עליהם לסבול מעוני כבד ושאר ייסורים לתיקון נשמתם, מדה כנגד מדה.

בשובם אלי ספרתי להם את חלומי ואמרתי להם שבעניין הכסף אין מה לעשות ושכיון שאת הגניבות אינם יכולים להחזיר מוכרחים הם לחיות בגלגול זה בעוני, אבל הייסורים והמאסר הם על חטא שחטאו לה' במעשה זה, ואליו הם יכולים לפנות ולבקש את מחילתו ואז לפחות יינצלו מהייסורים שנגזרו עליהם. נתתי לעו"ד סדר תיקון ותשובה למעשי הנוכלות הכוללים יום של צום, והוא עשה ככל הנדרש. אמרתי לו שאני מאמין שבזה הוא נפטר מהמאסר הקבוע בחוק. ואכן במשפטו השופט קבע שלאחר שהבנק יקבל את כספי המשכנתא שאר הרכוש יעבור להחזרת חובו ללקוחותיו, וחייבו בתשלום נוסף של אלף דולאר כל חודש לחובותיו ופטר אותו לביתו, וכשהתובע בקש עשר שנות מאסר אמר לו השופט אינני שולח אותו למאסר כי די לו שרשינו נשלל ורכושו נלקח. ומשהתובע אמר לו אין זה בידך וצריך אתה להכניסו לכלא מכח החוק, השיב לו אם פסק הדין לא נראה לך אז תערער עליו. ואכן עברו מאז כמה שנים העו"ד מרויח בקושי למחייתו בעבודה אחרת, אבל לא ישב בכלא כי תקונו התקבל.

גלגול נשמות בפריז.

באחת מנסיעותי לצרפת קבלתי קהל שבא להתייעץ עמי בנושאים שונים. בין הנכנסים היה אדם שלאחר שסגר אחריו את הדלת והתיישב אמר לי בלחש, אין לי בעיה ובאתי כדי לומר לך שאחרי בתור נמצא קרוב משפחתי שחי עם גויה זה כמה שנים, עשה מצוה ותפריד ביניהם. משיצא, נכנס אחריו בחור צעיר כבן עשרים וחמש שנים ששמו א' וסיפר לי שהוא סובל ברגליו ממחלת עור קשה ושטובי הרופאים לא הצליחו לרפאה. ובקש את עצתי.

אמרתי לו שאני מקווה שבעזרת ה' המחלה תתפשט ותגיע גם לברית מילה שלו. הבחור נבהל למשמע אוזניו ואמר מדוע אתה מקלל אותי, אמרתי לו כי

אתה שוכב עם גויה ומחלל את ברית הקודש במקום הטומאה, ועדיף שהמחלה תתפשט ולא תוכל לחטוא. הוא נדהם מנין יודע אני דבר זה וחשב שרוח הקודש שורה עלי והפכתני ליודע נסתרות, החל לגמגם ושאל אותי כיצד גיליתי סוד זה, מיד עניתי לו ששמעתי דבר זה מהאדם שנכנס לפניו (לא חשבתי לנצל את התרגשותו ולתת לו תחושה של יודע נסתרות כדי להצילו מן החטא, כי דבר זה הוא בבחינת שקר, ואמרה תורה "מדבר שקר תרחק". שפירושו שאפילו מדבר הגובל בשקר צריך להתרחק ממנו. והמשקר לוקח לו את השטן לשותף, ומשותף כזה אי אפשר להרוויח בשום אופן, וריווח כזה סופו להפסד כפול ומכופל. והמשקר כדי להשיב בני אדם בתשובה אעפ"י שלכתחילה אולי ישובו עקב דבריו, סופם שיצאו מהאמונה ויפלו למקום יותר קשה ממנו היו לפני ששבו.) מששמע את דברי נרגע והחל לומר שאנו חיים במאה העשרים וכל בני האדם שווים והעיקר הלב, ולכה ישר והגון יותר מכמה יהודיות שהוא מכיר, ושהיא בעלת צדקה וצמח עמו ביום הכיפורים וכדו'. אמרתי לו שמצוות הצדקה וצום יום הכיפורים הם כמלח הניתן על הבשר להוציא את דמו ולהכשירו לאכילה, שלבשר כשר זה עוזר, אבל בשר חזיר כמה מלח ששימו עליו להכשירו עדיין אסור הוא באכילה ושלא יבלבל את מוחו בדמיונות שווא, גויה היא גויה והדבר אסור בתכלית. משראיתי שהבחור הוא אדם ישר ורק תאוותיו וסנוורו מהעולם הזה מעבירים אותו על דעתו ועל דתו, אמרתי לו, אם אני אוכיח לך שגם בימינו יש אלהים ויש דין ודין שאסר את הגויה באיסור חמור, ותורת משה אמת מה תאמר, והשיב אפרוש ממנה ואשוב בתשובה, אבל דבר זה לא ניתן להוכחה ואינני חפץ בפילוסופיה.

בקשתי ממנו שיראני את תמונת הגויה, מיד הוציא הוא מארנקו את תמונתה (תמונת פספורט) והראה לי, הבטתי בדמותה ושאלתי לשמה אמר לי ששמה ז'. אמרתי לו אם אתה רוצה להכיר את האמת בצורה ברורה ומשכנעת ללא שום פילוסופיה, בא ביום ששי הקרוב ונפגש במקוה ואז בעזרת ה' לאחר יום אפשר שתגלה מי אתה ומי היא, ומה טיב הקשר שלכם מגלגול קודם בצורה משכנעת, והוא הסכים מיד.

ביום ו' נפגשנו במקוה וביקשתי ממנו לטבול כמה טבילות, ובשעה שהוא טבל כיוונתי את הכוונות הנצרכות. משסיים אמרתי לו שבעזרת ה' הלילה אני מקווה לקבל תשובה משמים בענייני, והיות ואת השבת אשבות בעיירה הסמוכה שישב אלי ביום א' ויווכח באמיתות הדברים.

הבחור אמר לי שאין לו סבלנות לחכות עד יום א' ושהוא יבוא מחר לעיירה הסמוכה לשמוע את התשובה, אמרתי לו שאינני מוכן שיחלל שבת ומה גם בגללי, ושיצטרך להמתין עד יום א'. הוא אמר לי שהוא מוכן לשבות בעיירה

גלגול

נשמות לה

החל מערב שבת ועד למוצאי שבת ובלבד לקבל תשובה מעניינת בהקדם, ושיש לו חבר דתי בעיירה זו שאצלו הוא יוכל להתארח כל השבת. אמרתי לו שאני מסכים, בתנאי שאראהו הערב יחד עם חברי בבית הכנסת בזמן התפילה. ואכן, בתפילת ערבית באותה עיירה הגיעו הבחור וחבריו. ולאחר התפילה אמר לי חברי שהבחור הוא אורחו לכל השבת ושגם מחר בבוקר יגיעו שניהם לתפילה.

בליל שבת לפני השינה התפללתי לבורא עולם שיראני בחלומי מי הוא הבחור, ומי היא גויה זו ומה טיב הקשר ביניהם. וציינתי שאיני מבקש לדעת זאת לא לשם כבוד ולא לשם שכר, אלא כדי להציל נפש תועה מישראל מלרדת שחת ושעל כן נא לעזור לי בענין גדול זה.

ואישן וארא בחלומי והנה נמצא אני בראש הר גריזים כשמצד אחד בעמק נמצאת העיר שכם, ובעמק שמצד שני של ההר נמצא כפר, ובכפר אדם כבן חמישים שמראה פניו דומים לבחור (בכל גלגולי האדם מראה פניו דומים, כי דמות הפנים הם כדמות הנפש, והנפש הלא אחת היא). מלקט ירקות מגנו ומעמיסם על עגלה למכרם בשוק העיר שכם. התבוננתי בטיב הירקות והבחנתי שרק ירקות ארץ ישראל העתיקות כחסה ותרד שום ובצל וכדו' גדלו בגנתו, ירקות כתירס, עגבניות וכדו' שהובאו לארץ לאחר שנים לא היו שם. הבנתי שאני נמצא בבחינת הזמן כמה מאות שנים אחורה.

תוך כדי עומדי במרומי ההר, ראיתיו מגיע לעיר ומוכר את סחורתו לעקרות הבית השונות. וביניהן באה יהודיה נשואה כשגופה וראשה עטופים בצניעות ורק פניה מגולים, ומראה פניה דומים לגויה ז'. בהגיעה אל דוכנו שבתה היא את לכו, ומוחו החל לתכנן איך להפילה ברשתו, ובעודה בוחרת לעצמה ירקות פנה אליה ואמר שאם היא תקנה ממנו כמות כפולה של ירקות הוא מוכן להביא לה אותם עד ביתה לאחר שיסגור את דוכנו. היא קנתה את הפיתוי ולאחר שבחרה לעצמה כמות הגונה של ירקות, הראתה לו את הדרך לביתה. כשהגיע לביתה ומסר לה את הסחורה אמר לה שהוא מבטיחה שבכל פעם שהיא תקנה ממנו כמות כזו הוא יביא לה את הקניה עד לביתה. והיא הודתה לו על "טוב לכו" ועשתה כדבריו.

עודני עומד במרומי ההר בחלומי, ראיתיו מגיע לביתה עם סחורה, וכשעמד במרכז החצר והבחין שאין איש בבית מלבדה, אמר לה שהוא צמא ואם אפשר לקבל כוס מים. ראיתי כיצד נגשה היא לכד גדול שעמד בפינת החצר ומזגה כוס מים והגישה לו. הוא ישב על אבן בחצרה ושתה את המים לאט. תוך כדי שתיה זרק לעברה דברי חיבה, והחמיא ליופיה, בדברים אלו נגע הוא בנקודה

רגישה מאוד בחייה. כי בעלה מעולם לא החמיא לה, ומילים אלו הרוו את נפשה הצמאה למילות חום, וגרמו לה לפתוח בפניו את סגור לבה, והוא ניצל זאת ובלשונו העגלגלה משך אותה עד שנפלו בחטא, ובשעת מעשה מתוך לחץ שמא יכנס מי פתאום, הוא נשך את אצבעה והיא משכה את רגלו. בכמה הזדמנויות נפלו שניהם בחטא זה כששניהם לחוצים שמא יתגלו, ובכל הפעמים הוא נשך את אצבעה והיא משכה את רגלו.

לפתע מצאתי את עצמי צועד ברחוב ארוך באירופה כשמצד ימין בניינים גדולים מאוכלסים ובצד שמאל אגם גדול פתוח, ובעודני צועד עצרתי ליד בנין גדול ופתחתי את דלתו ומצאתי את עצמי בבית חרושת לאריגת בגדים כשכמה נשים אורגות בגדים במכונות המופעלות בצורה ידנית, (טרם הומצא החשמל) ומנהל העבודה הוא גבר יהודי צעיר שפניו דומים למר א'. הבנתי שעתה רואה אני את הבחור בגלגול נוסף, מאות שנים לאחר גלגולו הקודם, שבהם הוא היה ב"כף הקלע" ובגלגול של בעל חי. לפתע נכנסה בחורה צעירה גויה ופנתה אליו ובקשה עבודה, פניה היו דומים לאותה יהודיה שעמה חטא בגלגול קודם (ולגויה זו שעכשיו הוא עמה) והבנתי שלאחר שנים של עונש בכף הקלע בייסורים נוראיים על חטאה, שבה לעולם עתה כגויה, ומתפקידה להתעורר ולחפש את האמת ולהתגייר ולשוב לצור מחצבתה, ובין היתר על שניהם להתנסות אם ישובו ויפלו בחטא יחדיו.

בראותו אותה עמדה פעימה אחת בלבו ונפשו נמשכה אליה באופן לא מוסבר, מיד הקים את אחת העובדות והושיב אותה במקומה והראה לה כיצד לארוג במכונה זו. משחזר לאחר זמן קצר לראות את מעשיה, ראה שהעבודה מקולקלת והבין שאינה מתאימה לעבודה זו. אבל כדי לא לוותר עליה הציע לה לעבוד כפקידה במשרדו. וכך הפכו שניהם לחברים קרובים ולזוג קבוע שהתגוררו וחטאו יחד כשבאופן תת הכרתי מבלי לדעת מדוע, בעת החטא הוא נושך את אצבעה והיא מושכת את רגלו.

בין היתר ראיתי כיצד נסעו שניהם יחד בכרכרה רתומה לארבעה סוסים ואחד הסוסים השתולל וגרם לדרדור העגלה, הוא הצליח לקפוץ ממנה ללא פגע, ואילו היא נפלה תחת העגלה ונפצעה בחתך עמוק לאורך הרגל.

לפתע מצאתי את עצמי בפרוז של ימינו עומד באחת הכיכרות וצופה לתוך בית קפה, ראיתי שני בחורים יהודים בערך בגיל עשרים יושבים ומשוחחים כשפני אחד מהם דומים לבחור. הבנתי שנמצא אני לפני כארבע שנים אחורה ורואה את א' בגלגולו זה. לפתע נכנסו שתי צעירות גויות אנגליות וישבו לשתות תה,

משהבחנתי בהן ראיתי לפני אחת מהן הוא לפני היהודיה משכם והגויה מאירופה וזו היא הגויה ז' שעמה הוא מתרועע עתה. עוד הבנתי שחברתה אינה סתם חברה אלא שתיהן מואסות בגברים וחיות כבני זוג ה' יצילנו. אבל למרות זאת ברגע שהבחור הרים את עיניו והסתכל עליה, גם היא הרימה את עיניה והסתכלה בו, לבס נמשך זל"ז כמגנט. ללא שום שהיות הוא ביקש ממנה לצאת עמו, והיא ללא ניד עפעף עזבה את חברתה ויצאה עמו שלובת זרוע, ומאז מזה כארבע שנים שניהם יחד. ראיתי שניהם בעת החטא היא מושכת את רגלו והוא נושך את אצבעה מבלי שים לב למעשיהם. עוד ראיתי שלאורך רגלה יש פס ארוך של כתם לידה, במקום שהיתה צלקת הפציעה בגלגול הקודם כשהעגלה נמעכה עליה.

לתפילת שחרית הגיעו הבחור וחבירו, ובסיום התפילה נגש אלי הבחור במתח כבד ושאל אותי אם יש לי מה לומר לו. השבתי לו ודאי שיש בידי תשובה מפורטת עבורך, אבל קודם רצוני לשאול אותך כמה שאלות. א. האם אתה באמת אוהב אותה, והשיב ודאי. שאלתי אותו אם כך הדבר, מדוע בכל פעם שאתם חוטאים, אתה נושך את אצבעה, האם זו אהבה. הוא נדהם משאלתי ואמר לי מי סיפר לך את זה, לא ייתכן שהיא אמרה לך כי היא נמצאת כרגע באוקספורד שבאנגליה בביקור אצל הוריה, וזר לא יודע זאת. אמרתי לו הרי אתה יודע מה היא עושה באנגליה שמחוץ לביקור בני משפחתה מקיימת היא קשר מיוחד עם חברתה, ושאיך היא מסוגלת להיות עם שום גבר בחייה פרט לך. הבחור נכנס להלם, ומיד הוספתי ושאלתי, למה כשאתם יחד היא מושכת את רגלך כמטורפת והלא חטאת גם עם נשים אחרות ואת אף אחת מהן לא נשכת ואף אחת לא משכה את רגליך. ובטרם התאושש שאלתי אותו האם אתה מודע שיש לה כתם לידה ארוך על רגלה לאורך הרגל. הבחור יצא מכליו ושאל מניין לך כל זאת, שאלתי אותו האם אתה מאשר את הפרטים, וענה לי הכל אמת ויציב. ופעם תוך כדי מעשה נשכתי את אצבעה כל כך חזק עד שהוצרכתי לקחת אותה לטיפול רפואי.

כשהוא כולו דרוך ומתוח סיפרתי לו את אשר הראוני בחלום הלילה ושעתה שבו שניהם פעם נוספת לתקן את מעשיהם, וזה עצמו מחסדי הבורא כי לא ידח ממנו נדח. אבל במקום לתקן, שניהם מקלקלים ותמורת הנאתם עתה אין קץ לענשם ולמה שמחכה להם אם לא בעוה"ז אז ודאי לעוה"ב ולגלגולים נוספים, ושכבר עכשיו העוני הוא מנת חלקו ושהוא נאלץ להתפרנס מנדבותיה דבר שגורם לו להשפלה כבדה. עוד אמרתי לו שתפקידה הוא להכיר את היהדות ולהתגייר כי נשמה יהודית שוכנת בתוכה הצריכה להגיע לצור

מחצבתה, אבל גם אם היא תתגייר אסורה היא עליו כי הוא בא להתיישר באהבתו אליה מבלי להיות עמה ואפילו לא בקדושה ובטהרה, וזאת כדי לתקן את מעשיו עמה בגלגולה כאשת איש. ושאם מכיר הוא בצדקת דברי ואמיתותם אין לו מנוס אלא להיות ישר עם עצמו ולשוב בתשובה שלמה לבורא עולם ולמצוותיו אשר קדשנו בהם וציוונו עליהם.

הבחור השיבני שלאחר שפע ראיות כאלה המסביר את הנעשה בתת הכרתם בהיותם יחד, ואת פשר הסימן ברגלה, אין לו מנוס אלא להודות באמת ולשוב אל האמת. וכבר שבת זו ישמור כדין וכדת. אמרתי לו שישוב אלי בשבוע הבא ואז אראהו את דרך התשובה.

לאחר כמה ימים שב אלי הבחור ועודנו מחזיק בתשובתו בכל לבו ונפשו. ולמרות אהבתו העמוקה והחזקה אל הגויה, הראיות המוצקות והידיעה כי מהאמת לא ניתן לברוח ושההתעלמות הזמנית סופה כשלון ואבדון, עשו את שלהם. החלטנו שהטוב ביותר שיעקור מצרפת לירושלים, והיות ואין לו קרוב או מכיר בה הסכמתי שיבוא אלי ויהיה סמוך על שולחני ויתגורר בחדרי המכון לתודעה יהודית "שער יוסף" שניהלתי. הוצרך הוא למשך חודש ימים כדי לסיים את ענייניו ועסקיו בצרפת עד לעלותו ארצה.

באותו שבוע שבה ז' מאנגליה לדירתם המשותפת בפריס. הוא קיבל אותה בשמחה רבה ומיד סיפר לה את כל הקורות אותו מאז שפגשני ועד לאותו רגע. משהכירה בכנות דבריו, אמרה לו ראה, אני אוהבת אותך וכגבר רק אותך בלבד, ואין לי נטיה לגברים אחרים. ואני מברכת אותך בדרך החדשה. מחר אשוב לבית הורי באנגליה, אבל בבקשה שמור אתי קשר מכתבים. בדמעות בעיניו ובלב אוהב ונשבר הסכים לדבריה. בלילה לנו שניהם באותה דירה ולמרות תאוותו ואהבתו, שבר את יצרו ולא קרב אליה, מפחד ה' ומהדר גאונו. למחרת בבוקר ליוה אותה לתחנת הרכבת ועתה הפעם הוא נשבר קשות ונפרד ממנה בדמעות כאב וצער עמוק. בעת פרידתם היא אמרה לו דע כי השארתי לך מכתב פרידה תחת הכרית בחדר השינה, שלום ולהתראות. בלב נשבר ובלב כואב שב לדירה ופתח את המכתב בו הוא מצא כמה מאות לירות שטרלינג וכמה אלפי פרנקים צרפתיים בצירוף המילים, א' יקירי, יודע אתה כי לבי איתך, ולכן השארתי לך את כל כספי שקיבלתי מהורי לתקופה זו, יודעת אני שזקוק אתה לכסף זה כדי לשלם את חובות הדירה ושאר חובותיך ולנסיעתך לארץ אחרת. זכור כי אני נשארת נאמנה באהבתי לגבר אחד בלבד וזה אתה, וכל זמן שתרצה לשוב אלי מחכה אני לך. מכתבה קרע את לבו, ונסיונו לשוב אליה היה גדול וכואב וכמעט שעשה זאת, אבל האמת בה שוכנע והידיעה שזה

גלגול

נשמות לט

כמה גלגולים ששב הוא כדי לתקן ומי יודע אם זו אינה הזדמנות אחרונה, עמדו מנגד ובצר לו פנה אלי לקבל חיזוק ועידוד.

אמרתי לו בערך כדברים האלה. מבין אני טוב את כאבך, אבל עם ישראל ניחן בכוחות נפש כבירים לעמוד בניסיון עד כדי מסירות נפש והשלכת חיים מנגד למען ה' ולמען תורתו. ולפי גודל הצער והכאב כן גודל התקון לנפשך.

לאחר כמה שבועות הוא הגיע אלי לירושלים, והתארח בביתי ולן במכון ליהדות שבהנהלתי. במשך היום הוא למד ועבד, אבל מדי לילה הוא קם לאתר חצות וישב וכיכה את גורלו ואת אהבתו בהזכירו את שמה כמה וכמה פעמים ובדברו אל תמונתה.

היא שלחה לו כל כמה ימים מכתב, והוא השיב לה במכתבים, אני מניח שגם טלפן אליה מדי פעם למרות שלא שמעתי זאת ממנו, כי מצידוי נמנעתי מלדוש בענייניו איתה.

לאחר כמה שבועות הוא פנה אלי שבור ורצוף לחלוטין וביקש את מסמכיו שהפקיד בידי והודיע לי ששוב אינו יכול יותר ושהוא חוזר לצרפת. מסרתי לו את מסמכיו ועוד הוספתי לו מכספי ורק ביקשתי ממנו שכל צעד שברצונו לעשות שימתין יום נוסף, ולא ינהג בפזיזות של רגעי משבר.

למחרת הוא שב והחזיר לי את המסמכים והכסף ואמר לי שלאחר ליל נדודים קשה ומייסר החליט שחבל להפסיד שוב את חייו ואת חלקו בעולם הבא בגלל אהבה אסורה ושהוא החליט להתמסר יותר לעבודה וללימודים שירגיעו ממנו את להט האהבה.

לאחר תקופה של לימודים ועבודה וקשר מכתבים הדוק איתה, הוא פגש במסגרת עבודתו בבחורה טובה ויראת שמים, בטרם נישואיו הוא סיפר לה על אהבתו לגויה ועל קשרי המכתבים שביניהם ושהזמן עשה את שלו ועכשיו פתוח הוא לאהבתו החדשה אליה, ושחזקה היא עד כדי נישואין מושלמים ומוצלחים. הבחורה שראתה את כנותו ויושרו הסכימה להינשא לו ויחדיו הקימו בית אוהב וכשר בישראל.

כעשרים וחמש שנים עברו מאז ועד כתיבת שורות אלו. מר א' גר בישראל עם אשתו ובני ביתו. קשר המכתבים עם ז' במשך הזמן הלך ופחת. בהיותו לפני שנים עם אשתו בביקור בצרפת בהסכמת אשתו קרא לה לפגישה, בה הוא הכיר לה את אשתו ובקש ממנה להתגייר לצורך תקון נשמתה וללא קשר אליו, והיא סירבה. עדיין מקום בלבו לאהבתו אליה, אבל יראתו קודמת לחכמתו ותורתו בלבו, ובכל יום מתפלל הוא בכוונה את התפילה, ברוך אלהינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת.

מעשה הכלב

לפני כמה שנים פנו אלי משפחה מאי שם בארץ וסיפור מדהים בפיהם, אודות אביהם ז"ל שהיה אדם שומר תורה ומצוות, שנפטר לבית עולמו והניח בנים ובנות רווקים שהמשיכו להתגורר יחד עם האם. לאחר כשנה מפטירתו אחד הבנים שמע שיש אדם שנולדו לכלביו כמה גורים והוא מוכן לתת אותם למי שיהיה מוכן לגדלם. משום מה הרגיש הבן תחושה חזקה לגדל אחד מגורים אלו ופנה לאותו אדם ובחר לעצמו את אחד הגורים שמצא חן בעיניו, והביאו לבית אמו לגדלו.

כלב זה גדל מהר, ובתוך כמה חודשים הגיע גובהו כמטר בערך. באותה תקופה עבר הבן משבר בעבודה, ובהיותו מדוכדך, כשהיה שב הביתה ומגיש לכלב את מזונו היה הכלב מנסה לחבקו והוא בתמורה היה מכה אותו ומוציא עליו את כל תסכוליו.

באחת הלילות חלמה אחת הבנות שהכלב נצב למולה, ולפתע הפך ראש הכלב לראש אדם הדומה לאביה ופנה אליה באומרו, בתי אני הוא המגולגל בכלב, אמרי לאחיך שלא יכני כי כל עצמותי כואבים ממכותיו. ותאמרי לאמך שבמקום מאכל הכלבים שתכין לי קציצות בשר כמו שאהבתי בחיי כאדם כי קצה נפשי ממאכל כלבים מגעיל זה. בבוקר קמה הבת והלכה לעבודתה מבלי להתייחס לחלום בחשבה שלא יתכן שאדם ישוב בגלגול ומה גם בכלב. ואין זה אלא חלום שוא ודמיון תעתועים.

כשבוע לאחר זאת חלם שכנם שהיו לו יחסי שכנות טובים עם המנוח, חלום דומה בו נראה הכלב וראשו התחלף לראש המנוח שאמר לו ראה, אני סובל מבני שמכה אותי לתת פורקן לעצביו, ומהאוכל שמאכילים אותי, מספיק לי הסבל שאני סובל ככלב, ושלא יוסיפו לי סבל נוסף. באתי בחלום לבתי ובקשתי ממנה למסור לבני שיפסיק להכותני, ולאשתי שתכין לי את קציצות הבשר שאהבתי לאכול בחיי כאדם, כי קצה נפשי במזון הכלבים, ובתי לא התייחסה לדברי, לכן פניתי אליך שתפנה אל בני ואשתי בבקשתי זאת.

וישכם השכן בבוקר ובדרכו לעבודתו נכנס לבית המנוח וסיפר לבנו מגדל הכלב את חלומו, ואמר לו הבן, המתן, ואבדוק אם חלומך אמת. ונכנס לחדר השני והעיר את אחותו ושאל אותה האם חלמת את אבא בימים האחרונים, והשיבה לו חלמתי חלום טיפשי וספרה לו את חלומה. נרעד וחרד פנה הוא אל השכן ואמר לו, נראה שהחלום אמת ואכן ראתה אחותי בחלום את אבי ואמר לה דברים הזוהים לחלומך.

באותו יום הוזעקו שאר האחים ופנו אלי לשאול לדעתי, עניתי להם שנראים הדברים שהחלום אמת, אבל בהזדמנות אבוא לבדוק את הדברים מקרוב.

כשבאתי, מצאתי את האם הבן והכלב בחצר. אמרתי לבן רצוני לשאול את הכלב מספר שאלות, ענה לי בבקשה, ואז הכלב עמד מולי. ופניו מופנות אלי כשהבן עומד לצדו והאם מאחוריו. שאלתי אותו האם אתה פלוני, וניסה להשיב לי בשפת אדם ולא הצליח אלא לחרחר בגרונו. ואז חטף הכלב עצבים והחל לקפוץ, אמרתי לו תרגע, אינך יכול לדבר כמותנו. אבל תענה בנענוע ראש, האם אתה פלוני, והניד ראשו כלפי מטה כמשיב כן אני הוא. לשאלתי האם אתה כלב, או כלב בן כלב, לא ענה כלל. ונשאר עומד כשפניו למולי כלא מבין את שאלתי. חזרתי ואמרתי לו אפרט את שאלתי, האם לאחר שנולד הכלב הכניסו את נפשך בתוך גוף זה, והניד ראשו לצדדים כמשיב, לא. חזרתי ושאלתי, האם בורע הכלב שממנו נוצר כלב זה הכניסו את נפשך, והנך כלב בן כלב. והניד ראשו כלפי מטה כמשיב, כן. לשאלתי האם בהיותך אדם באת על גויה ולכן נענשת בצער זה, לא השיב, אבל הפנה את ראשו לאחוריו למקום בו עמדה אשתו והחזיר פניו אלי, כאומר, בפניה איני יכול לענות לך. ואז שאלתי, האם רצונך בתקון לנפשך, והשיב לי בראשו, הן. יצאתי משם והלכתי להשיג שלשלת ברזל ושופר. ומשהשגתי, חזרתי ומצאתי את הבן והכלב ממתנינים לי בחצר, נתתי את השלשלת לבן ואמרתי לו תקשור את רגלי אביך, בתחילה הכלב התנגד, ואז אמרתי לו, פלוני, זה חלק מהתקון שצריך אתה, ואז הוא מסר את שתי רגליו לקשירה. ולאחר שנקשר שכב על הרצפה כשפניו מוטים כלפי מעלה ומסתכל לראות מה אעשה. הנחתי את ידי מתחת לראשו והתחלתי לקרוא כמה פרקי תהלים וקטעי זוהר ותפלה שיכולים לסייע בתקונו. וכל זמן לימודי זה הכלב שכב הסתכל בי ובכה, ללא קול, אבל דמעותיו נזלו בשטף. כואב היה מאוד לראות את דמעותיו ולהבין את סבלו. וכשסיימתי, תקעתי בשופר וציפיתי לראות במותו, אבל שום דבר לא קרה, התאכזבתי, ואמרתי לבנו לצערי התקון לא מתקבל, לו היה מתקבל התקון הכלב היה מת, ונפש אביך היתה שבה למרומים, אינני יודע יותר כיצד ניתן לעזור לו, פנו לרב פלוני שאני מכירו כאיש אמת המבין בעניינים אלו ותקבלו את עצתו.

המשפחה ששוכנעה שכלב זה גלגול האב, החלו לחבק את הכלב ולנשקו ולהאכילו בשר כרצונו, עד שלאחר כמה ימים קבלו תשובה מאותו רב שאכן זה גלגול של אביהם ושיש להוציא את הכלב לישוב ספר. הם לקחו אותו למקום מתאים ובאו מידי פעם לבקר ולאהכילו בשר, ולאחר זמן לא רב כשבאו לבקר לא מצאוהו ומאז נעלמו עקבותיו.

יש דין ויש דיין.

בשנה שעברה התארחתי במושב חרדי, והיות ולפי ההלכה המקום מוגדר כ"ספר" שמותר לגדל בו כלבים לצורך שמירה, למארחי היה כלב ארמני, קטן בגילו, וגדול במבנה גופו וחסון בבריאותו.

בליל שבת עמדתי מולו ואמרתי רבוננו של עולם, אני אומר פרק תהילים כדי שאם כלב זה הוא גלגול יהודי שחטא שיהיה פרק זה לעילוי נשמתו ולתיקונה. ואם זה כלב רגיל או גלגול של גוי, שפרק תהילים זה יהיה לעילוי נשמת מתי ישראל. אמרתי פרק צ"א בתהילים, ויהי נועם וכו' יושב בסתר עליון וכו' מיד הכלב רבץ מולי והפך להיות רציני. לפתע נשא את פניו כלפי השמים ונענע את שפתיו בלחש כמתפלל ללא השמעת קול, חשבתי שאני הוזה.

למחרת ביום השבת, ללא כל סיבה הוא חלה בדלקת פשוטה וקיבל טיפול רפואי. באותו שבוע הוא מת ונשמת היהודי שבו נתקנה מחטא זה שעבורו באה בגלגול כלב ושבה למנוחתה.

ר' אברהם עדס זצ"ל וכן המקובל

לאחד המקובלים היה בן צעיר שהיה שנים מוטל חולה בייסורים קשים, כמדומני של מחלת השחפת שאז לא היתה לה תרופה, ומרוב שכיבה, קיבל פצעי לחץ.

פעם נכנס אליו המקובל הקדוש ר' אברהם עדס זצ"ל לצורך איזה ענין, ובהיכנסו שמע את הבחור בוכה מסבל וצועק רבוננו של עולם למה תעניש אותי ואני לפני גיל עשרים שבית דין של מעלה לא מענישים וכדו'. ונשבר לבו בקרבו על סבלו. ונכנס לחדרו והביט בו ואמר לאביו, בנך זה בא לעולם לסבל זה על שבגלגולו הקודם היה מורה בתלמוד תורה והיה מכה את התלמידים קשות וגרם להם שכשגדלו נמנעו משלוח את בניהם לתלמוד תורה, אבל אני רואה את סבלו הכבד ואתפלל לתקונו, ומיד עמד בתפילה. וכשסיים אמר לאביו, הלילה בחצות יתוקן בנך. ובחצות הלילה נפטר הבן לחיי העולם הבא.

גלגול נשמות בעירק

כתב הרב הגאון המקובל האלהי ר' יהודה פתייא זצ"ל בספרו "מנחת יהודה" וזה תכנו.

בשנת תרע"ט בה' באב התארחתי בכפר בעקובה והלכתי לבית משה שאשא הכהן הי"ו, לנחמו על מות בנו יחידו מנשה שנהרג ע"י ערלים כשנסו לגנוב את ממונו בשבוע שעבר. ולא הספיקו לגנוב כלום. ולמשה שאשא אין עוד בן או בת. גם מנשה הנהרג לא הניח אחריו בן או בת.

בבואי לבית משה שאשא בכו הוא ואשתו כי זקנים הם כבני שבעים שנה, ושאלו אותי, אולי תוכל להגיד לנו סיבת הריגת מנשה. ואם הוא נתחייב בגלגול הקודם הרג, אנחנו מה פשענו שסבלנו את כל הצער הגדול הזה. ואמרתי להם, בשובי בשלום לעיר כבל אבינה בספרים ואחזיר לכם תשובה.

ביום ט' באב, נתמנמתי וראיתי נער אחד שהלך מעיר כבל ועמו מאה דינרי זהב לסחור בהם כדי לפרנס את הוריו הזקנים. ובבואו לבעקובה שכר חדר בפונדק, וזקן אחד הרגיש שיש לנער דינרי זהב ורצה לגנוב אותם ממנו. אבל לפי שהוא חלש ולא יוכל לעשות דבר זה, גילה סוד זה לגנב אחר יהודי צעיר והתנו ביניהם שהצעיר יגנוב והזקן יעמוד לו למשמר ויקבל חלק מהגניבה, ובלילה כשהנער ישן באו שני הגנבים ופתח הצעיר את הדלת, וקודם כל נעץ סכין בלב הנער הישן ושפך את דמו, וכאשר חפש את הדינרים, באה שיירא גדולה אל הפונדק וייראו הגנבים על נפשם וברחו ולא נטלו מאומה.

וכאור היום נמצא הנער הרוג לא נודע מי הכהו. וקברו את הנער ושלחו את הדינרים להוריו לכבל. וזה הנער היה בן יחיד לאביו ולאמו וכלכל את שיבתם. ואחר שנקבר הנער עלתה נשמתו לבית הדין של מעלה ותתבע את דמה מהרוצח ומאותו הזקן, ויצא דינם שכאשר עשו כן יעשה להם, שהרוצח ייהרג ולא יטלו ממונו, וגם יהיה מכלכל את שיבת אביו ואמו וגם לא יניח זרע אחריו. ואחרי מות גנב הזקן גלגלו אותו במשה שאשא הנזכר, שלא נפקד בזרע עד היותו בן חמישים שנה. ובהיותו בן חמישים, הלך עם אשתו לכפר בעקובה ולנו באותו פונדק, ובאותו חדר עצמו בו נהרג הנער. ובלילה ההוא קראו בית הדין של מעלה לנער הנהרג ואמרו לו הגיע העת שתולד נפש ההורג בעולם, האם אתה מוחל לו או לא. אמר איני מוחל לו כלל, אמרו לו אם כן, רד ועמוד בפתח החדר שנהרגת בו, וירד הנהרג ועמד שם עד ששמש הזקן ההוא את מטתו וכאה נשמת ההורג ופחדה וחרדה מלהיכנס בטיפת הזווג ההוא. ועמד הנהרג והכה אותה ואמר לו רשע, הכנס בטיפה זו כדי לקבל עונשך, ועל כרחי של אותה נשמה נכנסה בטיפה ההיא וזהו מנשה בן משה שאשא שנהרג על ידי הארמל ולא נטלו מממונו כלום. כל דברים אלו הראו לי בעיני ולא בסיפור לבד וכאילו הייתי עומד ורואה את כל הנעשה מתחילה ועד סוף. וכתבתי דברים אלו לכפר בעקובה להר' משה שאשא תשובה על שאלתו.

גלגול נשמות בזמן הבעל שם טוב זצ"ל

ביום גשום אחד כשקור נורא שלט בחוצות נכנס עני אל הבעל שם טוב כשהוא בוכה ואמר, רבי התפלל עלי שאמות כי קצתי בחיי. לשאלת הרב איך יהודי מאמין ובן תורה מתבטא כך, ענה לו שכמה ימים שאין פחמים בצריפו להסקה, והמזון הדל כלה מביתו, והוא חולני ואינו מסוגל לעבודת כפים, ואשתו ובניו שואלים לחם ופורש אין להם. הוא אינו מסוגל יותר לראות בסבלם, ימות הוא ואל יראה ברעתם. נתן לו הרב סכום כסף כדי שיסדר את עניני בני ביתו בכלכלה ובגוד, ובקשו להכנס למחרת.

כשחזר העני למחרת, בקשו הרב שיסע לעיר אחת ויברר שם פרטים על עשיר מסויים וישיבהו דבר. העני נסע לאותה עיר ושאל אודות העשיר, וענהו שלא מוכר להם אדם כזה. והחליט לשוב לביתו. כצאתו מהעיר פגש בקבוצת זקנים, ושאלם אודות העשיר. כשמעם את שם העשיר החלו לקללו ולגדפו. לשאלתו מדוע הם כה שונאים אותו. השיבו, שעשיר זה מת לפני למעלה מארבעים שנה והיה עשיר גדול שעשה את רכושו משוד עניים ואנקת אביונים. בין היתר, היה פונה לאנשים בעלי בית גדול ויפה ומפתה אותם לקחת ממנו הלוואה ללא ריבית ולשעבד את הבית להלוואה, וכשהגיע הזמן ולא היה בידם לשלם, בצו בית המשפט היה זורק אותם מביתם עם ילדיהם אל השלג והקור ולוקח את הבית תמורת החוב ומשכירו לכל המרבה במחיר.

העני הופתע ולא הבין את מטרת שליחותו, אך בבואו לפני הרב ובספרו לו את דברי הזקנים פנה אליו הרב בקריאה, השמעת את אשר אמרו על מעשיך בגלגולך הקודם, גם ילדיך הסובלים, הם גלגולי משרתיך שעשו רצונך וזרקו את האומללים באכזריות עבור בצע כסף, ומה לך עוד כי תלין על עונייך ועל התנהגותו יתברך.

האלמנה והתפוז

סיפר הר' י. ש. שליט"א מעשה ששמע מאשה אחת שהוא מכירה אישית כנאמנת בכל דבריה ומיושבת בדעתה ובחכמתה, וכך היה המעשה.

אשה זו נתאלמנה מבעלה, וביום השלשים נסעה עם בניה לבית הקברות לומר משניות וקדיש כנהוג. כשסיימו, אחד מבניה לקח אותה במכוניתו לביתה, בדרך היא אמרה לו, קח אותי לחברתי וכשאגמור אשוב ממנה ברגל לבית. והיות והכביש היה חד סטרי עצר לה הבן בצד השני של הכביש מול בית חברתה. עקב תנועת מכוניות, היא המתינה כדי לחצות את הכביש, פתאום

גלגול

מה נשמות

עברה משאית מלאה תפוזים ותוך כדי נסיעה נפל תפוז אחד על הכביש והתגלגל לכוון שלה, לרגע היא רצתה להרים את התפוז אבל התביישה לעשות זאת מול עיני עוברים ושבים שלא תראה כקבצנית ועלתה לבית חברתה מבלי להרים את התפוז.

כשיצאה מבית חברתה ראתה שהתפוז עדיין נמצא בפינת המדרכה והרימה אותו ושמה אותו בתיק שלה. כששבה הביתה החלה לקלף אותו כדי לאוכלו, ומבלי כל הודעה מוקדמת באו בניה ובנותיה לבקר אותה, היא קילפה את התפוז בנוכחותם ואמרה להם תפוז זה חכה לי למעלה מחצי שעה ברחוב ואף אחד לא נגע בו, מי יודע איזו נשמה מגולגלת בו שמחכה לתקונה, בבקשה כל אחד ממכם יקח פלח ויברך "בורא פרי העץ" בכוונה גדולה לתקן את הנשמה המגולגלת בתפוז זה, וכן עשתה היא והם אחריה.

כשהלכה לנוח נרדמה וראתה את בעלה עומד מולה מחייך ואמר לה, נשמתי היתה מגולגלת בתפוז זה ואם לא הייתם מתקנים אותי הייתי צריך לעבור ייסורים קשים, אבל בזכות שאת ובני ברכתם על התפוז בו נתגלגלתי, נתקנתי, ונצלתי מייסורים אלו. והודה לה על החסד הגדול שעשתה עמו.

*

מעשה זה שמעתי מאדם נאמן, ששמעו מפי הרה"ג ר' אליהו לופיאן זצ"ל תלמידו של הרב הקדוש ה"חפץ חיים", שהיה נוכח בשעת מעשה.

היתה זו שעת בוקר בו ישבו ר' ישראל הכהן זצ"ל (הידוע בכינוי ה"חפץ חיים". על שם ספרו) ותלמידיו ועסקו בתלמודם, כשלפתע נפתחה הדלת ועל הסף הופיע מבוהל אחד מאנשי העיר, ובדמעות בעיניו סיפר, כי אשתו נפלה על הרצפה מעולפת, וכשנסה לעוררה, שמע קול גבר דובר פולנית רהוטה יוצא מפיה ומבקש לקרא אליו את ה"ראב"ן ישראל, כי דבר לו אליו. וחזר על בקשה זו מספר פעמים. ולכן מיהר הוא אל הרב לבקשו שיבא לביתו לשמוע מה בפי ה"דיבוק", ואם ניתן לסלקו מגוף האשה. הרב נעתר לבקשתו וקם יחד עם כמה מתלמידיו וביניהם ר' אליהו לופיאן מספר המעשה, ופנו לבית האשה. כשהרב נכנס החל ה"דיבוק" לדבר מגרון האשה כששפתיה דוממות ופיה פתוח. וסיפר שהוא נפש גוי שהיה בעל אחוזות נרחבות בפולין, (מה שנקרא בכנוי העממי "פריץ") שהוחכרו למאות בני אדם כולל משפחות רבות של יהודים, ועם כולם נהג הוא באחוז ובנחת, וכשלא היה בידם לשלם את השכירות, ויתר להם. ובמשפחות שהעוני השיגם תמך מכספו, והיה שמו מבורך בפי כל.

מנהל משק ביתו היה יהודי בשם משה, שגר בשכנותו. והיה ה"פריץ" רגיל לבא כל יום שבת לביתו של משה ולאכול עמו את סעודת השבת, כי אהב הוא את מאכל החמין שהכינו לסעודה זו. וככה נוצרו קשרי ידידות מיוחדים בינו לבין משה. ויוסף הרוח ויאמר, מידי פעם בבואי להתארח אצל משה, הייתי אוהב להקניטו בדברים. ושואלו, האם אני כגוי, לפי דתכם יש לי חלק לעולם הבא, והשיבני שהוא חושב שכן, כי מעשי החסד הרבים שעשיתי והקמתי משפחות רבות על רגליהם והצלתיים מתרפת רעב, ודאי ששכרי לא יקופח. ואז שאלתיו, ואתה משה, האם יש לך חלק לעולם הבא, והשיבני אינני יודע, עוונותי רבו משערות ראשי ואיני יודע מה יצא בדיני. והייתי לועג לו באומרי אתה יהודי ותלך לגיהנם, אני גוי ואזכה לפי דבריך לעולם הבא, וא"כ העולם הוא הפוך, לי טוב בשתי עולמות, ולך יהיה רע בשתיים. והיה נאנח, ומגלגל עיניו כלפי מעלה באומרו ה' ירחם.

ויהי היום ואלך בדרך כל הארץ ואמות, ומיד בצאת נפשי מהגוף מצאתי את עצמי במנהרה חשוכה שבסופה קרן אור, ריחפתי לכוון האור ומצאתי את עצמי במקום בלתי מוגדר שטוף אור, שאין בפי מילים לתארו, ובעמדי נבון ותוהה, קרבה אלי דמות שאיני יכול לתארה ואמרה, היות והגדלת חסדך עם בני אדם, והרבה טובה הענקת להם, יצא דינך להתענג בכל טוב, מה בקשתך ואעשנה. ואבקש, כי כל אשר היה לי בעולם התחתון ינתן לי, שדות נרחבים, ארמון מפואר, ומרכבות רתומות לסוסים מובחרים, מיטב המאכלים, ותענוגות כשרים ככל אשר ידעתי. והשיבני, כי כל משאלותי אקבל. עוד בקשתי כי כבא יום פקודתו של ידידי משה שיקראוני לראות את משפטו, והשיבני כי גם לזה נאות הוא. מיד הכניסו את נפשי לעולם הדמיון ואמצא את עצמי מתענג על כל טוב העולם הזה. ככל אשר שאלתי ואף יותר מזה, וכך נמשך הדבר זמן רב.

לפני כששה חודשים בהיותי מתענג בין עצי הפרי שבגני, מצאתי את עצמי שוב באותו מקום שטוף אור, ונגשה אלי אותה דמות ואמרה, עתה השיב משה ידיך את נפשו ועומד הוא למשפט צדק, ואבא למלא את בקשתך ולהראותך את דינו. ואמצא את עצמי במקום אחר מאיר בצבעים תכלת וורוד, ומשה עמד למשפט בפני בית דין של שלשה רבנים וכולו רועד וחרד. לאחר זמן מה פתחו השלשה את פיהם ואמרו כי אינו יכול להכנס למחיצתו בגן עדן אלא לאחר ששה חדשי זיכוך בגיהנם. ומשה כשמעו זאת פרץ בבכי קורע לב ומיד הופיעו כמה דמויות לבושי שחורים ולקחוהו עמהם. ואחרד מאוד ואבקש מהדמות שהביאני לחזות במשפטו, להראות לי את שכרו

ולו לרגע קט, וישיבני כי גם לזאת מסכים הוא. ומיד החזירני לעולם הדמיון, ואמצא את עצמי מתענג בגני הפורח עד כי שכחתי ממה ומשפטו. ובבוקר זה, מצאתי את עצמי שוב באותו מקום שטוף אור, ושוב הדמות ההיא באה לקראתי ואמרה, היום משה הגיע למחיצתו בגן עדן, ונתנה לך רשות להביט במשה ובשכרו רגע אחד בלבד ואח"כ תשוב לנחלותיך ותאוותיך. ויקחני עמו למקום שאין בפי מילים לתארו ואראה את משה, יושב לבדו ללא אחוזות וסוסים, וללא גינות ומדשאות, ופניו מאירים כאור השמש, ואבין בנפשי כי מביט הוא וצופה בעניינים רוחניים ששגבו מבינתי, ומתענג עונג רוחני שלא מתבטא בתאוות אנוש. ואתענג לראותו בכבודו ונפשו מלאה אושר וספוק רוחני, ואבין שכל תאוותי ותענוגי הן כאין וכאפס לתענוגות הרוח בהם נמצא משה ושלעולם לא אוכל להגיע לזאת.

לאחר רגע קט. מצאתי את עצמי במקום שטוף האור כשהדמות נמצאת לידי אומרת קיימתי כל אשר הבטחתיך, ועתה שוב ותתענג באחוזותיך עד עת קץ כל בשר, ואתחנן לפניו כי יותן לי עוד רגע אחד לפחות לראות את משה ולהתענג מזיו פניו, ויאמר לי אין לך רשות, ולא היתה נפש גוי לפניך שראתה את הטוב הצפון לעמו ישראל, ועתה רב לך אשר ראית, ושוב לאחוזותיך. ואבכה ואתחנן ואבקש שכל החסדים שעשיתי עם היהודים יעמדו לי עתה למלאת בקשתי ולשוב להתענג על זיו פני משה. ואז פנתה אלי הדמות ותאמר, אמת כי אין לך יכולת לשוב ולראותו, אבל היות ועוד נמצאים בעולם למטה יהודים צדיקים שמברכים אותך בזכרם את חסדיך אשר עשית עמהם, מוכן אני לשוב להראותך את משה במחיצתו, בתנאי אחד. שתסכים לרדת לעולם השפל ולהכנס בגוף אדם, ולספר לעמו ישראל את אשר ראית, ואז עקב התעוררותם להחזיק במצוות דתם, תוכל לקבל את בקשתך לרגע נוסף.

ועתה רבי, נכנסתי לגוף אשה זו רק כדי לספר את שראיתי, ופניתי אליך כי ברדתי הנה, ראיתי את האור הבוקע ועולה מגופך, וידעתי כי בספרי לך, אקבל את בקשתי. ומה גם כי הבית מלא בני אדם שהתקבצו לשמוע את דברי, ועתה הולך אני להביט בזיו פני משה ידידי, רגע נוסף בטרם אשוב לתאוותי ותענוגי שעתה הבנתי את דלות ערכם.

כסיימו, פקחה האשה את עיניה, ותשב להיות כאחד האדם. ויבקש ה"חפץ חיים" הקדוש מתלמידיו שיספרו את אשר ראו עיניהם ושמעה אזנם לדורות הבאים. ובעלות הכורת הנאצי על גזע ישראל באירופה, זכה אוד מוצל מאש מבחירי תלמידיו ר' אליהו שנוכח בשעת מעשה, לעלות לארץ הקודש. ולקיים צוואת רבו ולספר מעשה זה לתלמידיו.

גלגול נשמות במצרים

דומם ישב הוא ליד תלמודו, ולבו כל עמו, הן חבריו כולם נשאו נשים, ורק הוא נותר בודד וגלמוד בעולמו של הקב"ה, ועתה יצאו כולם מהיכל הישיבה איש לביתו ומשפחתו. והוא, לאן ילך.

בן יחיד היה להוריו אשר ילדוהו בזקנותם, ובמותם נשאר ללא גואל ותומך. אמנם רבו דואג לכל מחסורו, אבל מה' אשה לאיש, ומזלו בושש לבא.

בצר לו פתח בתפילה לבורא העולם, אבי יתומים, שירחמהו ויושיעהו. בעודו שופך צקון לחשו בדמע ובתחנונים, נכנס יהודי ומכתב בידו וישאלהו לשמו, וכאשר נוכח ששמו כשם הנמען מסר לידו את המכתב באמרו, ממצרים אנכי ואבוא לצפת עירך כדי לזכות לאור באור פני המקובל הקדוש ר' יצחק (הוא האר"י הקדוש) אשר שמו הטוב נשמע למרחוק, ולקבל ברכתו. וכצאתי פגשני דודך אחי אמך ויאמר לי, הן נוסע אתה לצפת, שא נא כתבי זה לשארי הלומד בישיבה הגדולה אשר בה, ואשלמה שכרך, ועתה באתי העירה ואשב לאכול את ארוחתי, ובטני הציקתני לבלתי עשות מאומה עד מלאי את שליחותי, ועתה אשוב למלוני כי עייף אנכי. וכצאתו, ויפתח העלם את המכתב, וימצא כתוב אשר בת דודו עומדת להנשא בקהיר הבירה, ומוזמן הוא לבא להשתתף בשמחתם, וכל הוצאות הדרך על דודו לשלמם.

ויתלבט הנער אם לקבל את הזמנת דודו, ויאמר בלבו אלך גם אני אל הקדוש ר' יצחק ויורני דרכי. ויבא אל הרב וישאלהו לאמר, רבי, הורני דרך זו אלך כי אליך נשאתי נפשי, האסע למצרים או אשאר במקומי, יודע אני כי אסורה היציאה מארץ ישראל שלא לצורך, ואף כי למצרים שאיסורה איסור עולם, אבל שמא משנה מקום משנה מזל ומצאתי שם אשה כלבבי. ויענהו הרב לך לשלום והצליח ה' דרכך, ומצאת שם אשה כלבבך. וירחיב עוז וישאל שנית ויאמר, מורי ורבי ענני נא כגודל חסדך, האשוב עוד לארץ הקודש, וישיבהו הרב, מקץ ששת חדשי נשואין שוב תשוב אל ארץ הקודש כשנדוניא בסך ששת אלפים דינרים בידך, ואל תשאלני יותר כלל, כי הנסותרות לה' אלהינו, ולא השיבותיך זאת אלא כדי לזרוך ללכת מצרימה.

ויצטרף העלם אל השיירה היורדת למצרים, ויבא מצרימה. ויקבלהו דודו באהבה ויאמר לו עמי תשב ככל אשר תחפוץ ואם אוכל לעזור לך בעניניך אעשה זאת בחפץ לב כי עצמי ובשרי אתה, וישב עמו.

ויהי היום ויתאספו הקרואים להשתתף בחופת בת הדוד ובן זוגה, ויבא גם העלם עמהם, ויפרדו הגברים לצד אחד והנשים ישבו מנגד. וישא העלם את

עיניו וירא בין הנשים נערה רבת חן, ומן הרגע הראשון אשר נתן עיניו בה שבתה את לבו ואת כל חושיו, ותסער נפשו בקרבו ויהי קול השאון וההמולה ממנו והלאה, וכל מחשבות לבו נתונות אל הנערה, ומדי פעם בהרימו את עיניו להתבונן בה הבחין שאף היא עיניה נשואות אליו ומתבוננת היא בו, וישפל מבטיו לארץ, וכהרימו שנית ותרא כי עיניו מועדות אליה ותשפל מבטיה.

ולא יכל הנער להתאפק ויקרא לדודו ויאמר לו, הגד לי למי הנערה הזאת כי בה חפצתי, ואם מה' יצא הדבר אשאנה לי לאשה ונמצא חיים ונחת. ויאמר לו דודו הלא היא בת ר' יעקב הסוחר, ובעזרת ה' למחר אדבר עמו אודותיך, ומה' אשה לאיש, ועצת ה' היא תקום.

וישב הנער לבית דודו ותתפעם רוחו, ושנתו נהייתה עליו, ויבכה ויאמר, אנא ה' אלהי, אבי יתומים ודיין אלמנות, שא נא לתפילתי ורחמני ותן לי את הנערה הזאת לאשה כי רעיוני מבולבלים ולבי הולך שבי אחריה, ואמור די לצרתי ולבדידותי, וירבה תפילה ודמע עד כי נרדם.

ויהי למחרת וישב דודו לעת הצהרים ויאמר לו, עתה ידעתי כי מה' נקראת לבא אל כלולות בתי למען תמצא את אשרך. דע כי בדברי עם אבי הנערה ויאמר לי, כי גם היא שאלה עליך וחפצה לבא עמך בברית הנשואין, ויאמר אביה כי רצון בתו שמחה היא לו, אבל תנאי אחד מתנה הוא, שתמשיך לשקוד על למוד התורה וכל מחסורכם עליו, וזאת מלבד נדוניא בסך ששת אלפים דינרים שתנתן לך בעת החופה, אך מדורכם יהיה כאן בקהיר הבירה ותתחייב שלא להוציאנה למקום אחר כלל. ויקבל הנער את התנאי, ויודה לה' ויאמר "אודך כי עניתי ותהי לי לישועה, זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו".

ויפגשו בבית אביה וישוחחו, ומרגע לרגע גברה אהבתם. ויבואו בברית הנשואין ותפרח אהבתם עד אשר לא יכלו להפרד זה מזו אף לרגע קט, וישב בביתו ללמוד, ולהתענג מחברתה, ולא יצא מביתו בגפו רק לתפילה בלבד. ובכל בוקר בשובו מהתפילה הכינה אשתו את ארוחת הבוקר וישבו לאכול יחדיו ושמחתם ואהבתם עודה בעינה כעת כלולותיהם. ויארכו הימים ויחלפו חדשים, ואהבתם ושמחתם לא פגה ולא רפתה ולו במעט.

ויהי מקץ ששה חדשים ויקם באחד הבקרים כהרגלו וילך להתפלל, וכשבו והנה אין אשתו קמה כהרגלה, ויאמר אך מקרה הוא ויפתח חרש את הדלת ויראה והנה היא ישנה על מטתה, ויאמר לא אפריע לה, תישן עוד מעט והחליפה כח. אך לאחר כמה שעות בראותו שטרם קמה, ויגש להעירה ויראה והנה גופה קר כקרח, ויבן כי מתה היא בשנתה, ויצעק צעקות גדולות ומרות ויתאספו שכניו ומכריו ויגדל המספד והבכי, ויניחו כולם את מלאכתם וילכו

לגמול עמה חסד אחרון, ולהביאה למנוחת עולמים ולקברה כדין וכדת, וילך אף הוא עמהם שבור ורצון. ויעברו שבעת ימי האבל ויגש לחמיו ויאמר לו, הן ידעת את אהבתינו אשר נפלאה היתה, ועתה כגודל האהבה כן גודל הצער, ואינני יכול למצא את מקומי יותר בעיר הזאת, אלכה נא ואשובה לצפת לתורתך ולישיבתי, שם ארגע ואנחם מצערי, והנה כסף נדוניתה קחנה חזרה כי שלך היא. ויבך אביה ויאמר לו, ידעתי כי צדיק אתה וישרים דרכיך ואהבתכם היתה סוגה בשושנים, לך לצפת אשר בחרת, ובהגיעך הכנס לבית הקדוש ר' יצחק ושאלהו למה זה ועל מה זה עשה האלקים לנו כזאת, והשיבני דבר, ונדונייתך הלא שלך הוא, יודע אני כי רצון בתי הוא שתהנה אתה מן הכסף תחת ההנאה אשר הענקת לה בחייה, קחנה ולך ויהי אלקים עמך.

ויפרד האיש מעל חמיו ויבא צפתה. ויגש אל ר' יצחק ויאמר לו, הן תמיד ידעתי כי איש אלקים קדוש אתה ודבריך נאמנו מאוד, אך עתה מר לי מר, כי יד ה' יצאה בי ותקראנה אותי ככל אשר אמרת, והנה אנכי שוב בצפת לאחר ששה חדשי נשואין ונדוניא של ששת אלפים דינרים אתי באמתחתי, ועתה אנא אפנה ולאן אלך ומדוע קראתני זאת. ויאמר לו הרב, תן כבוד לאלהי ישראל אשר אלהי אמת הוא, "אל אמונה ואין עוול צדיק וישר הוא". כי פועל אדם ייעשה לו, וכגמולו ישלם לו, ועתה הסכת ושמע לדברי ותשב עליך רוחך.

לפני שנים רבות היו שני שותפים שמסחרם בחנות הספיקה כדי לכלכל את שני משפחותיהם בכבוד, אך לכלל עושר לא הגיעו. ויהי לאחד ילדים, ולשני היתה אשה עקרה לא ילדה, ותקנא העקרה ברעותה למה זכתה לבנים, והיא יבש רחמה כעץ. ותאמר לבעלה, דע כי שותפך גונב מהכספים המשותפים באין רואה, ויהס בעלה אותה לאמר, הן שלם וישר שותפי בכל דרכיו ולמה תכתימי את שמו. ותאמר לו, ראה, הלא רווחינו מתחלקים בשווה, והנה אינני יכולה להסתפק ממנה לכל החדש כראוי ושנינו חיים בגפינו, ואלו שותפך מחזיק משפחה עם כמה ילדים באותו סכום כמונו, הייתכן, אין זאת אלא שבאין רואה משלשל הוא מההכנסות לכיסו כדי לפרנס את בני ביתו. ולא האמין הבעל לאשתו, אך כארס חלחלו מיליה אט אט, עד שהחל לפקפק ביושר השותף. ובאחד הימים בהיותם דנים בסדרי חשבונותיהם עמד ויגער בשותפו, ויאמר לו, גנב אתה. ויפגע השותף ויאמר לחברו אם גנב הנך קורא לי, רצוני להפסיק השותפות, הב לי את חלקי ונפרד. ויאמר לו חברו, הן אמת צריכים אנו להפרד

אבל שלשה חלקים מהסחורה והריוח לי הוא ואתה תקבל רק רבע כיון שבגנבותיך השבת לך את יתר חלקיך ברכוש. ויתעצמו בדבריהם ויגשו אל הרב אשר פסק להם "כל זמן שאין עדים וראיה על גנבותיו זכאי הוא למחצית הרכוש". ויחלקו הרכוש לשניים וילך כל אחד לדרכו, אך האשה העקרה טרם נחה מקנאתה ותסת את בעלה לנקום בשותפו על גנבותיו ולמסרו למלכות על העלמות המיסים, ויעש כן. ויבואו שוטרי המלך ויאסרוהו כששה חדשים עד למשפט ויצא דינו לשלם קנס של ששת אלפים דינרים מצריים.

וירבו הימים וימותו שניהם, ותעל נשמתם לפני ביי"ד של מעלה, וידונום כל אחד כפי מעשיו ומעלליו, ויגזרו על האחד לשוב לעולמו ולתקן את אשר עוות במעשיו עם אלהים ואדם, בכשלוץ המעשים. ועל השני נגזר לשוב ולתקן את העוול הנורא אשר עשה במסרו את חברו לשלטון. ועתה, הנה אתה הוא השותף אשר באת לתקן את מעשיך אשר קלקלת בגלגולך הקודם, והאשה אשר נתנה ה' בחיקך היא שותפך שהשיב לך ששת חדשי עונג תמורת ששת חדשי צער המאסר שגרם לך בגלגול הקודם. והנדוניה הוא סך הכסף שגרם לך להפסיד ולשלם לגויים, וכאשר סיים את המוטל עליו, שב הוא לביי"ד של מעלה לעמוד על משפטו בשאר מעלליו, ואלו אתה עוד חיים ארוכים נכוננו לך לתקן בהם את אשר קלקלת. ועתה אל תירא ואת תחת, שב ועסוק בתורת ה', ובקרב תמצא אשה כלבבך ותקים לך בית נאמן לכבוד ולתפארת.

*

האדם שגנב את מנורת המקדש

1. לפני כעשרים וחמש שנים בא אלי לירושלים אדם ממרכז הארץ שבור וכואב וסיפר לי שהוא ניהל עסק קטן שלפתע גדל בצורה לא הגיונית ובמשך כמה חדשים הגיע למחזור של כמה מליוני שקל עם רווחים גדולים שגם אותם הוא השקיע במסחרו. חובותיו לרשויות המס הגיעו למליון שקל ובטרם הספיק לשלמם נהפך עליו הגלגל והפסיד את כל כספו. הקונים שבמשך ששה חדשים התנפלו על סחורתו וקנוה בכל מחיר הפסיקו לבא לגמרי, והוא שבעקבות המסחר הגואה הזמין כמות גדולה של סחורה מאיטליה ומיצרנים בארץ, נתקע עם כל הסחורה ונכנס למשפטים קשים עם היצרנים, ומלבד שהתשלום לעורכי דין עלה הון רב, הוא הפסיד בכל המשפטים והגיע לעוני עד פת לחם. ומשלא יכל לשלם דמי שכירות על דירת המגורים נזרקו הוא ומשפחתו אל הרחוב

והוצרך לקחת הלוואות לשכור דירה חילופית, ומצבו הוא שבכל כמה חדשים הוא נזרק מהדירה עקב אי תשלום, ושוכר דירה אחרת ומשלם לחודש ראשון תוך ידיעה שלאחר חודש נוסף שלא ישלם צפוי הוא להזרק פעם נוספת. בנוסף, מס הכנסה עיקל לו את קצבאות הילדים ואפילו חלב לבנו התינוק אין לו. גם בעלי המכולת בסביבתו הפסיקו לתת לו בהקפה ומצבו נואש.

יעצתי לו לעבור לגור בירושלים שהשכירות בה היתה אז יותר זולה, והדרכתני אותו כיצד לקבל הלוואות מגמח"ם לצורך זה בתנאי תשלום נוחים וכמובן ללא ריבית. והיות ומאז ועד היום אני אוסף כסף לצדקה עבור משפחות נצרכות צנועות שאינם פושטים יד, לעזור להם בהוצאותיהם השוטפות כשכר חדשי או משכנתא ותשלומים שונים, ומלבד זה מחזיק אני קופה קטנה נוספת לאלה שנתקעו בקניית מצרכי מזון בסיסיים והוצאות שבת, לאחר שבדקתי את אמיתות דבריו צירפתי אותו לרשימת הנתמכים. והיה במצב שמלבד ההוצאות הכלליות שנתמך בחלקו מהקופה הגדולה וכל סוף שבוע מהקופה הקטנה, היתה באה אשתו כבר מתחילת השבוע בבקשת עזרה נוספת לקנות לחם וחלב לילדים הקטנים. לא בכל חודש היה בקופה מספיק להוצאות הנזקקים והיו זמנים שבקושי החזקתי את הקופה הקטנה והוא המשיך לנדוד כל כמה חדשים מדירה לדירה שדבר זה כשלעצמו גורם לסבל רב.

אדם זה שבינתיים הפך לתלמיד שלי ובא לשיעורים באופן קבוע, כמה פעמים בקש ממני למצא את הסיבה הרוחנית לסבלו, ולא ידעתי מה להשיב לו. לבסוף אמרתי לו, בא אלי בפורים כשאני שתוי ותשאל, ואני מקוה שיין של פורים יגלה את הסיבה. ביאור העניין הוא, כי סוד פורים הוא גילוי האור הגדול של ששת ימי בראשית ששוכנת ביום זה על האדם ששומע את המגילה כהלכתה ללא חיסור אפילו אות אחת, ולאחר תפילת שחרית מיד מקיים מצות משלוח מנות ומתנות לאביונים ותוך שעה מסיום קריאת המגילה יושב לאכול סעודת פורים ושותה יין לקיים מצות "עד שלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי". אדם זה עוקף את הדעת והמח המגבילים את הנפש לראות ולחוש רק דרך חמשת החושים, ונקשר אל האור הגדול המאיר ביום זה ונפשו יכולה לראות עבר הווה ועתיד כנפש ערטילאית. והיות ואני ותלמידי השתדלנו לקיים מצוה זו יחד בביתי, בקשתי ממנו לבא ולנסות הזדמנות זו.

ביום פורים בעת הסעודה הוא הגיע וכשראה שהשתיה כבר טשטשה את הדעת והחלו דברי תורה יוצאים מפי המשתתפים בהתלהבות קודש, פנה אלי ושאל מדוע הוא סובל. הבטתי בו וראיתי אותו לפני כאלפיים שנה מוציא את המנורה

מבית המקדש. אמרתי לו, אתה גלגולו של יוסי משיטא שגנב את המנורה מבית המקדש, (כמסופר במדרש רבה פ' תולדות על הפסוק וירח את ריח בגדיו) ותיקונך הוא ללכת לרומא לקולוסאום ולומר תהילים וקטעי זוהר מסויימים לעילוי נשמת ההרוגים היהודים שנטרפו על ידי האריות. משם תמשיך למערה הנמצאת כמאתיים מטר משער טיטוס ימ"ש ולומר שם "פתח אליהו" וקדיש ללא מנין כי זה המקום שבו כשנשא שלמה את בת פרעה נעץ גבריאל את הקנה שהעלה שרטון וממנה התפתחה רומא, ולכוון לבטל את קלי' רומא. משם ללכת ולעמוד מול כנסייה הנמצאת מול תחנת עזרה ראשונה ותיארתי לו את המקום, ולומר את כל התהילים ו"פתח אליהו" ו"ספרא דצניעותא" ו"אדרא רבה וזוטא", ולכוון להוציא את כל נצוצות הקודש שנפלו שם ולהשיבם לשורשם. ובתפילת מנחה תקבל צום משקיעת החמה עד למחרת בערב. וביום השני תלך לוותיקן, ותיארתי לו מקום של חצר קטנה מרובעת שלפני פתח סתום באבנים, ואמרתי לו שפתח זה הוא הכניסה למקום בו נמצאים כלי המקדש פרט למנורה שטבועה בנהר הטיבר (איני יודע אם כולה או חלקה) ולומר שם פעמיים את כל התהילים כי זה יקרב את הגאולה. והזהרתי אותו שבעת שיגיד את התהילים יבא כומר ויאמר לו שלום שלא ישיב לו חס ושלום כי אין זה בן אדם אלא השטן עצמו שיגררום לו להפסיק באמצע התהילים ולקלקל לו את התיקון. וביום שלאחריו בבוקר שילך מחוץ לרומא אחר תחנת רכבת שתיארתי לו את מקומה ויאמר שירת הים ושירת הבאר ושירת דבורה ועוד, ובזה יתקן את המנורה וישלים את תיקונו.

פורים בירושלים חל אותה שנה ביום שני, ולמחרת ביום שלישי בבוקר הופיע אותו אדם וכקש לנסוע לרומא ולעשות את התיקון. מיד הלכתי אתו לסוכן הנסיעות וקניתי לו כרטיס טיסה שיצא ביום רביעי בבוקר וישוב ביום ששי. בנוסף נתתי לו חמש מאות דולאר להוצאות פנימיות של תחבורה אכילה ולינה ובעיקר לשיחות טלפון, ובקשתי ממנו שיתקשר אלי החל מכניסתו לקולוסאום לפני כל צעד שיעשה כדי שאשתתף אתו בעבודתו מביתי בירושלים, וגם כדי לדעת את שלומו כי הבנתי שהולך הוא לקרב רוחני גורלי לו ולעם ישראל.

ביום ד' לפני הצהריים הוא עלה על טיסה לרומא, ולמרות שהכרתיו כאדם דייקן ואחראי, הוא לא טלפן אלי כל היום, בהגיע הלילה דאגתי לשלומו וטלפנתי לשגרירות ברומא לשאול אודותיו ואם קרה משהו חריג לאיזה תייר ישראלי והשיבוני שלא יודעים כלום. ביום ה' בקשתי מסוכן הנסיעות שיצור קשר עם חב' אל על ברומא ויבקש לעדכן אותי בפרטים אודותיו אם ידעו.

ואכן בשעה ארבע אחר הצהריים קבלתי טלפון מחברת אל על ברומא שהוא הופיע בפניהם ובקש שלא אדאג ושהוא יתקשר בלילה. עול כבד ירד מעלי. בערב הוא טלפן וסיפר לי שאיך שהוא הגיע לקולוסאום התנפלו עליו שני צעירים ושדדו לו את כל הכסף. למרות זאת הוא עשה את כל הסדר וכשסיים פנה ליהודים שם שמוכרים מזכרות מהמקום, וקיבל נדבות כסף לנסיעות באוטובוסים ממקום למקום ועשה את כל הסדר בדיוק כנדרש. בלילה הוא ישן על המדרכה וביום הוא הגיע לוותיקן ומצא את המקום שתיארתי. בהיותו באמצע התהילים הוא שמע קול האומר לו שלום ואוטומטית הוא השיב, ואחר כך הוא פקח את עיניו וראה שזה היה כומר, אך את הנעשה לא יכל להשיב. הוא סיים את התהילים ופנה לחפש דרך להתקשר אלי ולשאול מה לעשות. ומצא יהודי בעל אכסניה שהסכים לתת לו לדבר לישראל ללא תשלום בלילה כשהשיחות זולות. אמרתי לו שלא ילך לטיבר ולא יסתכן לאחר הטעות שעשה ויחזור לארץ לפי התכנית. הוא שב ביום ו', ובשבת הוא סיפר לי את כל העניין בפירוט. אמרתי לו שאעפ"י שהתיקון לא נעשה כנדרש, אני מניח שחלק נעשה וימים יגידו.

לאחר שבועיים היתה לו פגישה עם שלטונות המס ובדרך נס הסכימו לוותר לו על החוב של מליון השקל ובטלו את העיקול של קצבאות הילדים שהווה הצלה קטנה אך משמעותית. לאחר כמה ימים פנה אליו קבלן בנין ואמר לו אני יודע שאתה מחוסר דיור ומתגלגל כל כמה חדשים מדירה לדירה ויש לי עבורך הצעה טובה. בניתי בנין בשכונה דתית בירושלים וסגרתי את החניות של הבנין והפכתי אותם למחסן עם שירותים. כבר אין לי צורך בו ואני מוכן למכור אותם עם הקרקע בשלשים ושש אלף דולאר זה מחסן מרווח שתוכל להתגורר בו עם כל המשפחה. אני יודע את מצבך ומוכן לקבל כמה אלפי דולארים בתחילה והשאר אפרוש לך בתשלומים לשנתיים. הוא קנה את המקום לאחר שגייס הלוואות מקרוביו לתשלום המקדמה. והתחבר לרשת החשמל והמים של חדר המדרגות תמורת הסכמה לשלם את מלא הסכום. כשקרא את הסעיפים הקטנים של חוזה הקניה ושטר הרישום ב"טאבו" נתברר לו שרקע החניות צמוד לחלק מהגג שהועבר לרשותו גם כן, משהסב את תשומת לבו של הקבלן לפרט זה, הוא נדהם ואמר לו, אם הייתי שם לב לזה לפני המכירה הייתי מוכר את הכל במחיר הרבה יותר יקר, אבל עכשיו שקנית מזלך גרם שהרווחת, אני גמרתי עם הבנין. הוא מכר את חלק הגג לשכן ובתמורה הוא שילם את חובו ובנה במקום שלשה חדרים. לאחר דיונים בעיריה משמים עזרו לו והוא קיבל טופס ארבע, שאישר לו חיבור רשמי לרשת החשמל והמים. ומאז נפטר הוא

מסיוט תחלופת הדירות ותשלומי השכירות. ולמרות שמתעסק הוא בעבודות מזדמנות לפרנסתו, וחיתן חלק מבניו, עדיין הוא עני שאינו יודע מיום ליום מה יאכל, ומקבל גזר דין שמים ברצון בידעו על מה ולמה סובל הוא. ומצפה לרחמי שמים.

הטבעת והמקוה

בשנים תשל"ב - תשל"ה בא מאנגליה בכל שנה ד"ר ב. שהיה בעל כוחות נפש אדירים ועוסק בראיית הנסתר וע"י אחיזת חפץ והתרכזות בו, ידע את כל העבר הקשור לחפץ זה מעת יצירתו. והיה מופיע בבית הסטודנט בירושלים, להראות את כוחו תמורת תשלום. באחת משנים אלו לקחתי את טבעת הנישואין של אמי ז"ל שנפטרה כשנתיים קודם. והטבלתי את הטבעת במקוה כשר לטבילת נשים לטהרתן מטומאת הנידה. והלכתי עם אחד מתלמידי למופע של ד"ר ב.

הקדמתי להיות בין הראשונים, כדי שיתרכז בטבעת ולהוכיח אם יוכל לומר את העבר או שמא מי המקוה ימחקו את העבר של הטבעת כפי שהבנתי מכתבי הקבלה שכן ראוי להיות. הייתי השלישי בתור המקדימים למסור את חפציהם לד"ר ב. ולשמוע את ההיסטוריה של החפצים, כשהראשונה היתה צעירה שמסרה ענק זהב והשניה היתה צעירה שמסרה סוודר והשלישית היתה הטבעת של אמי ז"ל. ואחרי היו עוד כמה שמסרו חפצים שאיני יודע מה טיבם.

כשהגיעה שעת ההתחלה, נכנס ד"ר ב. ועמד על במה כשעל שולחן לפניו הונחו החפצים לפי סדר מסירתן. הוא לקח את הענק בידו ולאחר התרכזות של כמה דקות החל לומר, ענק זה נמסר ע"י גברת צעירה שכך וכך תוארה, שקיבלה אותו מתנה מחברה שהוא חיל במדים שתוארו כך וכך. שקיבל אותו מחברתו הקודמת שתוארה כך וכך. בשלב זה הבחורה שמסרה את החפץ ודמותה התאימה לתיאורו קמה לפתע וסתרה לחייל במדים שישב לידה ופתחה בצעקות כיצד העזת להביא לי מתנה ענק שקבלת מחברתך לשעבר. גם תיאור החייל תאם לדברי ד"ר ב.

אח"כ עבר ד"ר ב. לסוודר. התרכז בו כמה דקות ואמר, סוודר זה נמסר ע"י גברת צעירה שתוארה כך וכך. שקבלה אותו מאמה שסרגה אותו בעבודה בחום ואהבה בעת שהיתה חולת פודגרה וישבה על כסא גלגלים. אז קמה הבחורה לקבל את הסוודר כשאשרה את דברי ד"ר ב. וכשדמעות בעיניה ספרה על אמה שנפטרה מהמחלה הנ"ל לאחר שסרגה לה את הסוודר.

אח"כ עבר ד"ר ב. אל הטבעת של אמי ז"ל. ולאחר התרכזות של כמה דקות פקח את עיניו, התבונן בטבעת בעינים פקוחות והחל לומר, רואה אני טבעת נישואין משומשת. אבל איני יכול לומר שום פרטים לא על המוסר כי היא אינה שלו (הטבעת היתה שייכת לאחותי) ולא על בעליה. כי טבעת זו עברה תהליך מחיקה של כל העבר שלה בדרך שאינה ידועה לי. מיד קפצתי אל הבמה לקחתי את הטבעת מידו ונופפתי בה לעיני כל הנוכחים ואמרתי חברה, טבעת זו עברה טבילה במקוה כשר כדת וכדין. ראו כחו של מקוה ומדוע צוותה התורה את האשה על טבילה בו לטהרתה. ולעיני הקהל הנדהם, קמתי ועזבתי את המקום.

שלא עשאנו כגויי הארצות.

מעיד אני בזה כי לפני כעשרים וחמש שנים נפגשתי עם גב' ט', שהיא נכדה של אחד ממקובלי ירושלים לפני שני דורות, שלא זכתה להכירו, ובצעירותה נסעה לאמריקה והפכה להיות חסידתו הנאמנה והמעריצה של הגורו "באבאגיי", והיתה מגיעה כל שנה לישראל ומרצה את תורתו של נוכל זה ומצליחה בכל סיבוב הופעות שנתי לשכנע כמה עשרות ישראלים להאמין באלהותו של ה"גורו", ביניהם היו "משכילים" ו"אנשי רוח" שלא ידעו את אלהי ישראל ותורתו, ולא התעניינו כלל בדת שהורי הוריהם השליכו למענה את עצמם למוקדות האש של האנקוויזיציה, ומדורות האש באירופה כש"שמע ישראל ה' אלהינו, ה' אחד" בפיהם, ותמורת זאת שתו בצמא את ספוריה של גב' ט', על הגורו "באבאגיי", שלא נולד כלל, וצמח לבד מהאור שבמערה אפילה כדי להורות דרך לאנושות, והשפיעה עליהם לטוס לארה"ב כדי לראות את פניו "הנפלאות" ולהתבשם מצחנתו, ודרך בן אחותה שחזר ליהדות הצרופה דרכי, היא הגיע אלי וספרה לי נסים ונפלאות על אלהיה, כיצד הוא ברא את עצמו, וכיצד עוזר הוא לנאמניו להגיע אל "האושר הנכסף".

מדבריה הבנתי שמדובר בנוכל בעל כוחות מאגיים וטלפתייה שדרכם מצליח הוא לרמות אנשים ולשעבדם לרצונותיו, ואמרתי לה, כיצד מאמינה את כהבל ורעות רוח, והלא כחך כיהודיה בת "העם הנבחר" גדול משלו, ויש בכחך לנטרל את אלהיך מכל כחותיו. נתתי לה ספר "שערי גן עדן"¹ וספר תהלים ואמרתי לה, בבואך לאמריקה תמתיני עד שיסתיים המחזור החדשי, ואז תנקי

1. חובר בספרד על ידי ר' יוסף ג'קאטליה לפני כשמונה מאות שנה.

את עצמך טוב ותמתיני שבעה ימים נקיים מכל טיפת דם, שבהם תמנעי מחיי אישות עם בעלך, ובליל השמיני תלכי למקוה טהרה ותטבלי שבע טבילות, וכשתשובי לביתך אל תישני כל הלילה, ותקראי איזה ספרי תנ"ך שתרצי, ובחצות לילה תקראי בספר זה קטעים מסויימים שציינתי לה, ובבוקר תלכי לאלהייך, ותאמרי בפניו פסוק אחרון של פרק צ' שבתהלים וכל פרק צ"א שבע פעמים ישר, ושבע פעמים מהסוף להתחלה, ונראה כחו של מי גדול יותר.

לאחר שנה היא שבה אלי והחזירה את הספרים, ואמרה לי שהיא עשתה ככל האמור, ובבוקר היא עמדה מול ה"גורו" כשהיה נואם לפני כמאתיים איש, והחלה לומר את פרק התהלים, ולפתע ה"גורו הרגוע הנצחי", אבד את שלוותו הנצחית האלהית ולתדהמת כל הנוכחים הוא צעק לעברה, מה את עושה שם את מבלבלת אותי, וגרש אותה מהמקום. למחרת היא שבה ועמדה מולו מסתרת לאחר קבוצת אנשים והוא לא הבחין בה, והחלה לומר את פרק התהלים וטרם הספיקה לסיים את הפעם השביעית הפוך, הוא צנח ומת. אמרתי לה ראית כוחו של מי יותר גדול ומדוע לא שבת לעמך ואלהייך הגדול והנורא באמת, והיא ענתה לי שהיא מאמינה שהוא התעלה על ידי התהילים ושהיא ממתינה עד שהוא ישוב ויברא את עצמו מחדש.

עד כדי כך כחה של שטיפת מח, כי במקום שיש שטיפת מח אין שכל, רואים את האמת וזה לא עוזר. לכן הקבלה מציינת את חג הפסח כחג החכמה והדעת, ומכות מצרים חלק מתפקידם היה לעורר את ההמונים משטיפת המח המצרית.

המסקנא המתקבלת מכל האמור: שמשה אמת ותורתו אמת, והמקיימה מגיע ליעוד העיקרי של הבריאה, לחיי נצח.

סוף דבר הכל נשמע, את האלהים ירא ואת מצוותיו שמור, כי זה כל האדם.

התשובה.

לפני כמה שנים בא אלי בניו-יורק יהודי כבן ארבעים, דתי, ואפילו בן תורה, וספר לי שיש לו משרד לתווך קרקעות ובתים שעד לפני כמה שנים הכניס לו הרבה כסף, אבל היות והשפל בענף זה בארצות הברית כבד, שום עסקה הוא לא עשה מזה כמה שנים ואכל את כל חסכונו, ולא עוד אלא שהוא נתפס בהעלמת מאה אלף דולר ממס ההכנסה האמריקאי, ויש נגדו תביעה משפטית, וכשפנה לעורך דין אמר לו, אם תתן לי חמישים אלף דולר אשתדל שתשב

בבית סוהר רק שנתיים, ותשלם את הכסף עם הריבית וההצמדה בתשלומים. וגם את זה לא יכלתי לשלם, ואני אובד עצה.

שאלתי אותו לתאריך לידתו, ואמר לי שנולד בחשון במזל "עקרב", אמרתי לו שמפורש בתקוני זוהר¹ שבני מזל "עקרב" צריכים להזהר ביותר בחטא של "זרע לבטלה", כי "עקרב" אותיות עקר ב', שהיא ב' ראשונה של "בראשית". ופירושו, ענין חטא חמור זה. והוא אמר לי שלא יתכן, כי מעולם הוא לא חטא ב"אוננות". אמרתי לו, האם אתה ואשתך משתמשים באמצעי מניעה, ואמר לי שהוא משתמש ב"קונדום". אמרתי לו, כלום אינך יודע שזה חטא גמור של "זרע לבטלה" כי מוציא אתה את זרעך בשקית לאשפה, והוא החטא החמור שמנע ממך את הפרנסה וגרם לך למשפט, אז קודם כל תפסיק חטא זה, ואחר כך תעשה תקון על העבר, ואני מקוה שה' יעזור והכל יסתדר. הוא אמר לי שהוא לא מוכן להפסיק להשתמש ב"קונדום", כי אשתו לא מוכנה לאמצעי מניעה אחר ואין לו ברירה. השבתי לו, אז לך מכאן אין לי מה לעשות אתך. לאחר שבוע האדם חזר כובש פניו בקרקע, ואמר לי שמחוסר ברירה החליט עם אשתו להשתמש באמצעי מניעה אחר המותר על פי ההלכה, והוא מוכן להפסיק חטא זה ולתקנו.

נתתי לו ספר "שדי תפוחים" ואמרתי לו לעשות את התקון של חטא "זרע לבטלה" ארבע פעמים, וגם להקפיד ב"קריאת שמע שעל המטה", בתקוה שהכל יסודר. לאחר חדש הוא שב אלי בפנים חמוצות וכעוסות, שהנה עשה את התקון ארבע פעמים ושום דבר לא זו. אמרתי לו אפשר שתשובתך טרם נתקבלה, תעשה עוד ארבעה תקונים נוספים. (שכל אחד כולל צום ופדיון תעניות).

לאחר חדשיים הוא פנה אלי עדיין בפנים חתומות ואמר לי, עשיתי עוד ארבעה תקונים ועדיין אין לי פרנסה כלל. אמרתי לו אינני מאמין לך ששמונה תקונים לא פעלו כלום. אז הוא אמר לי, כן, יום אחד לאחר התיקון הששי פנו אלי ממחלקת החקירות של "מס הכנסה" ובקשוני להופיע בפניהם, נחרדתי כולי כי אין לי עורך דין ואיני יודע מה לעשות. נגשתי אליהם, וראש מחלקת החקירות אמר לי, שמע, אתמול ישבנו על התיק שלך והחלטנו שאם תחתום כאן שאתה לא תעשה עבירה דומה עשר שנים, התיק יסגר. ואכן התיק נסגר כשאפילו את הכסף שהעלמתי לא בקשו שאשלם. כל מי שאני מספר לו זאת לא מאמין לי, כי דבר כזה טרם נשמע, אבל זו האמת. אבל זה לא מנחם אותי כי אין לי פרנסה. עניתי לו "טיפש", תראה את חסד הבורא, מה שעורך דין בחמישים

1. תקון עשרים ואחד.

אלף דולאר לא היה מוכן להתחייב לך, עשה לך הבורא בששה תקונים, ואתה עוד מתלונן, תעשה עוד ארבעה תקונים עד שתרוחם משמים. ולאחר ארבעה תקונים נוספים הוא שב אלי זעום פנים שהמצב טרם הסתדר, אמנם הוא עשה עסקה אחת שהכניסה לו ארבעים אלף דולאר שאותם הוא יקבל בעשרה תשלומים חדשיים, אבל זה לא מספיק לתשלום ההוצאות השוטפות. אמרתי לו אם החלה סנונית אחת להאיר פניה, תמשיך עוד ארבעה תקונים עד שמשמים ירחמו, כי אתה תלמיד חכם ששקע בחטא זה עד חטמו, ותקונך מצריך המשך.

יום אחד הוא שב אלי מחייך ואומר עשיתי עוד ארבעה תקונים, ולאחר התקון הששה עשר אמנם משרדי עדיין משותק, אבל קבלתי שתי עבודות מכניסות, אחת כרב "בית כנסת", והשני כ"פסיכולוג" בבית ספר ממשלתי, וברוך השם.

דברים מעין זה יש עוד באמתחתי, ואין כאן המקום לספרם. והבאתי מעשיות אלו כהדגמה לתקון שעוזר לסבל שנגרם מחטאים בגלגול זה או בגלגול קודם.

ודע כי התשובה בכל מקרה ובכל ענין טובה היא, אלא שדרגות יש בה. ולדוגמא, אדם שבא לידו דבר חטא, שכבר חטא כיוצא בו בעבר, ואפשר בידו לעשותו ונמנע ולא עשה מפני התשובה, לא מיראה ולא מכשלוך כח. כגון שבא על אשה בעבירה, ולאחר זמן יש לו יכולת להתייחד אתה שוב, ולעשות עמה כחפצו, והוא עומד באהבתו אותה ובכח גופו ובאותם תנאים של מקום וזמן העבירה, ופרש ולא עבר מפחד ה' ומהדר גאונו, זהו בעל תשובה גמורה. הוא ששלמה אמר "וזכור את בוראיך בימי בחורותיך". ואם לא שב אלא בימי זקנותו ובעת שאי אפשר לו לעשות מה שהיה עושה, אף על פי שאינה תשובה מעולה, מועילה לו, ו"בעל תשובה" הוא. אפילו עבר כל ימיו, ועשה תשובה ביום מותו ומת בתשובתו, כל עוונותיו נמחלין, כי כיון שזכר את בוראו ושב קודם שימות, נסלח לו.

לפי דרגת התשובה והיסורים הבאים לאחר מכן, ככה כתמיו מתנקים, והשב ביום מותו כתמיו נחלשים, ונפטר מ"כף הקלע" שהוא יסורים קשים ומרים עד אין חקר, אבל יתכן שיצטרך לענשים אחרים, קלים יותר, גם כדי לנקות כתמיו, וגם כדי להשיב את ניצוצות הקדש של נשמתו שהפילם בידי כחות הרע והקליפה. ומי ששב בתשובה גמורה וחי בתשובתו, אבל לא עשה התקון שהוא תמורת היסורים, יסורים הבאים עליו בעולם הזה לאחר תשובתו, גורמים לו הכפרה. ואם עשה התיקון והעלה הניצוצות לשרשם, וזאת על ידי התקונים שגילו לנו רבותינו המקובלים, סדרם ופרטיהם ותעניותיהם ופדיונם, הרי שנקא נפשו, ויזכה לחיי העולם הבא, בהתאם לרמת נקיין נפשו וזכוכה.

ועל זה נבא יחזקאל הנביא פרק י"ח באומרו, "ובשוב רשע מרשעתו אשר עשה". זו תשובת הוודוי והחרטה. "ויעש משפט וצדקה". זו הקבלה לעתיד ושמירת התורה ומעשה המצוות. "הוא את נפשו יחיה". בעולם הבא לאחר שישלם בעולם הזה את היסורים הנצרכים יחד עם התשובה. או בכואו בגלגול נוסף לנקות הכתם שנשאר למרות התשובה. "ויראה וישב מכל פשעיו אשר עשה". זה תשובת התקון והתענית, "חיו יחיה". בעולם הבא "לא ימות". שנית על ידי יסורים בעולם הזה, שהיסורים נמשלים למות, או על ידי שובו בגלגול נוסף. והסביר הנביא ההבדל והסבה ואמר, "לכן איש כדרכיו אשפט אתכם בית ישראל נאום ה' אלהים". ובאור "ה' אלהים" הוא, רחמן בדין. והרחמים הם שגם. לאדם ששב בכל לבו, אבל לא עשה התקון, ולא סבל יסורים בעוה"ז אף על פי כן תשובתו מתקבלת, ונפטר מעונשים וגלגולים קשים ומרים שהיה צריך לסבול שנים רבות כדי להתנקות, ולא אומרים שמכיון שלא העלה הניצוצות שהפיל ישאר באבדנו עד להעלאת הניצוצות. אמנם הצורך להעלאת הניצוצות, כיון שלא העלם על ידי תקון ותענית (או פדיון תענית) נשאר, ויצטרך לסבול כדי להעלותם או על ידי יסורים בעולם הזה, או בגהינום, או בגלגול נוסף כאדם. "שובו" על ידי וידוי וחרטה. "והשיבו מכל פשעיכם", את כל הניצוצות של נשמתכם שהפלתם בקליפה. "ולא יהיה לכם למכשול עון". הניצוצות הנפולים האלו. "השליכו מעליכם את כל פשעיכם" על ידי התקון, "אשר פשעתם בם" בזה שהורדתם ניצוצות הקדושה לקליפות, וגרמתם לקליפות להתדבק בהם. "ועשו לכם לב חדש ורוח חדשה". כי על ידי התקון, תהיו נקיים מכל כתם ורubb, כחדשים ממש. "ולמה תמותו בית ישראל", בגלגול נוסף, אם לא תשיבו את הניצוצות בתקון ובתענית (או פדיון תענית). או ביסורים שיבואו עליכם בעולם הזה. "כי לא אחפוץ במות המת". לא אמר "במות הרשע" אלא ב"מות המת", שפירושו במות האדם בגלגול נוסף לאחר שכבר מת פעם אחת מבלי התקון, או מבלי היסורים שהוצרכו לבא עליו, ולא באו. "נאום ה' אלהים", רחום בדין ומתקן אתכם לפי ערך תשובתכם. "והשיבו" את הניצוצות לשרשם על ידי התקון, "וחיו" חיי נצח ללא צורך לשום עונש או יסורים בעולם הזה, או לשום גלגול נוסף, אלא ישר לחיי העולם הבא.

סא

נשמות

גלגול